...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 68 (7976)
МАРТЫН 20
ВТОРНИК
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Культбаза—политическэ хүдэлмэриин бодото гуламта мүн

...публикымнай колхозуудта ...базанууд эмхидхэгдэжэ эхил... жэл үлүүтэй саг үнгэрбэ. Кол...удай правленинүүдэй болон ...йна организацинуудай энэ хэ... анхаралтайгаар хандаһан га... культбаза болбол малшадай ...а политическэ ба культурно-...рэлэй хүдэлмэриин бодото гу...а болоһон байна гэжэ энэ үн...эн үеын дүй дүршэл харуулаа.

...анай газетын мүнөөдэрэй но... Хэжэнгын аймагай колхозуу... культбазануудай хүдэлмэриин ...м дүй дүршэл тухай тусгаар ...һан толилогдобо. Тус аймагай ...озуудта мүнөө хамта 20 шахуу ...база хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр ...шадай дунда политическэ ба ...турно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ...лха хэрэгтэ нилээд ехэ үүргэ ...нэ. Советскэ Союзай Комму...ическэ партиин XX съездын ма...алнуудые үргэн нийтэ колхозни...ай дунда тайлбарилан ойлгуул...алаар эдэ культбазануудта горь...он хүдэлмэри ябуулагдана. ...С-эй XX съездын дүнгүүд ту...а, манай ороной арадай ажа...саашадань хүгжөөхэ зургаада...ебанжэлэй түсэб тушаа XX съез... Директивэнүүдээр лекци, элид...үүд, агитаторнуудай хөөрэлдөө... үнгэргэгдэнэ. Эдэ Директивэ...ээр харуулан ойлгуулха агита...уряа лозунгнууд болон диаг...ануудтэндэ хэгдээ.

...э аймагай колхозуудай олонхи ...базанууд сүлөөтэй сагаа мал...ай үнэхөөр культурна ёһоор үн...хэ газар болгогдонхой. Малшад ...мэриингөө һүүлээр улаан бу...а орожо, шэнэ газетэ, журнал ... һонин номуудые уншадаг, ...эраа радио шагнадаг юм. Эндэ ...р, даам болон хүгжэмэй инст...ентүүд бии. Жэшээнь, Стали... Ворошиловай нэрэмжэтэ колхо...ай культбазануудые абажа үзэ...лоо һаа, недели бүридөө уран...ай самодеятельностиин кон... тэндэ табигдадаг. Гадна, һара ...эхиндэ культбазануудта үн...дэдэг «малшадай үдэр» мал...ай хүдэлмэрилэгшэдэй бодото ...эр болодог байха юм. Энэ үдэр ...д мүрысөөнэйнгөө үнгэрһэн ...дүнгүүдые согсолжо, ерэхэ ...а ямар зорилгонуудай урдаа ...аһые тодорхойлдог, элирхэй...эн дутуу дунда зүйлнүүдэ...хаха замуудые хараалдаг.

...э зуура, республикымнай үнөө ...он колхозуудай культбазануу... хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эм...гдэһэн зангаараа гэжэ тэмдэг... шухала. Яруунын, Хориин, Сэ... ба бусад зарим аймагуудай ...он колхозуудай культбазанууд ...шадай дунда политическэ ба ...турно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин ...о центр болгогдожо шадагдаа... байна. Яруунын аймагай Моло...й, Маленковой нэрэмжэтэ кол...удай культбазануудай хүдэлмэ...нөө болотор ёһотой һайнаар ...гдээдүй байһаар. Тэндэ саг ...о лекци, элидхэлнүүд гү, али ...аторнуудай хөөрэлдөөнүүд үн...гдэнэгүй. Кинокартина, уран...ай концерт тон үсөөн харуу...на. Эдэ дурсагдаһан аймагуу... мүн бусад олон культбазануу... хүдэлмэридэхи гол дутагдал ... гэхэдэ, бүхы нийтэ-политическэ ...культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэ... тэдэнэр бодото ажабайдалтай, ...жалай хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ табигдаһан хойшолуулагдашагүй зорилгонуудтай нягтаар холбожо шаданагүй. Олохон культбазануудта эмхидхэгдэһэн харуулан ойлгуулха агитаци тон юрэнхы, нютагай ажабайдалтай холбоогүй байна. Эгээл энэ ушарһаа зарим культбазануудта ябуулагдадаг нийтэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри нүлөө багатай байха юм.

Мүнөө Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые үргэн нийтэ ажалшадта, колхознигуудта гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулха, тэдэниие бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ олониитые элсүүлэн хабаадуулха ябадалда бүхы культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд, тэрэ тоодо малажал дээрэ эмхидхэгдэһэн культбазанууд горьтойхон үүргэ дүүргэхэ байна. Тиимэһээ колхозуудай партийна организацинууд культбазануудайнгаа хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэхэ зэргэтэй.

Культбаза бүхэн һара бүридэ хэхэ хүдэлмэриингөө түсэб табижа, тэрэнээ заатагүй бэелүүлхэ ёһотой. Партиин Хэжэнгын айком 1955 оной һүүл багта культбазануудые даагшанарай нэгэ үдэрэй семинар үнгэргэжэ, тэдэнэй ямар уялгануудтай байһые тодорхойлжо үгэһэн, эрхим һайнаар хүдэлмэрилдэг культбазануудай дүй дүршэл согсолһон байна. Энэ хадаа культбазануудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха хэрэгтэ нилээд туһа боложо үгөө.

Малшадай культурна эрилтэнүүдые һайнаар ханпахаһаа, тэдэнэй дунда саг үргэлжын нийтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхаһаа гадна, мүн культбазануудта хүдөө ажахын наукын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые олоной шадабари болгон дэлгэрүүлхын түлөө нилээд ехэ оролдолго хэшээл гаргагдаха зэргэтэй. Культбаза бүхэндэ хүдөө ажахын наукын туйлалтанууд тухай, түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай зохистой литература, шэнэ шэнэ журнал, номууд хододоо байха ёһотой.

Малшадайнгаа культурна эрилтэнүүдые бүримүһэн хангаха хэрэгтэ колхозуудай правленинүүдэй болон партийна организацинуудай зүгһөө саг үргэлжын анхаралай хандуулагдадаг байһан газарта нийтэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри жэшээтэ һайнаар табигдаһан байдагынь элитэ. Экономическа талааараа нилээд бэхижэһэн, олзо доход ехэтэй болоһон колхозууд республика доторнай нилээд олон болонхой. Тиимэ колхозууд ойрын жэлнүүд соо бэелүүлхэ культурно-ажаһуудалай барилгын түсэб табихадаа, таарамжатай газарнуудтаа культбазануудые бариха хэрэг заатагүй хараалха зэргэтэй. Жэшээнь, Курумканай аймагай колхозууд энэ жэлдэ 10 гаран культбаза бэшээр бариха гэжэ хараалһан байна. Иимэ үүсхэл хаа хаанагүй колхозуудта дэмжэгдэхэ ёһотой. Юуб гэхэдэ, культбазагүйгөөр малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие бодото һайнаар эмхидхэхын аргагүй байһаниинь элитэ.

Партиин айкомууд, колхозуудай партийна организацинууд культбазануудайнгаа хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, тэдэниие малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин жэшээтэ һайн гуламта болгохо уялгатай.

Машинно-тракторна станцинуудай барилгада хүдэлжэ ябаһан бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ

Ростовско областиин МТС-үүд болон барилгын организацинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадай

Х А Н Д А Л Г А

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые советскэ арад ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаа. Хүдөө ажахые саашадань дэбжээхэ ба арад зондо эдеэ хоолой зүйлнүүдые, хүнгэн промышленностьдо түүхэй эд элбэгээр үгэдэг болохо хэмжээнүүд энэ шиидхэбэринүүд соо хараалагданхай. Хүдөө ажахын урда табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ машинно-тракторна станцинууд шиидхэхы үүргэтэй. Хүдөө ажахые техническэ талаарнь бэхижүүлхэ хэрэгтэ Парти, Правительство ехэ анхарал хандуулдаг, машинно-тракторна станцинуудай капитальна барилгада, тракторнуудые, комбайнуудые, хүдөө ажахын машинануудые бүтээн гаргалгада жэл бүри ехэ мүнгэ зөөри һомолдог байна.

Һүүлэй гурбан жэл соо областиин МТС-үүдтэ заһабарилгын 32 шэнэ мастерской, 14 мянган квадратна метр талмайтай байрын гэрнүүдые болон бусад барилгануудые олоор хэһэн байна. МТС-үүд болон колхозуудта үйлэдбэриин ба байрын барилгануудые индустриальна методээр хэхэ талаар областиин барилгын организацинууд зарим тэды дүй дүршэлтэй болоо.

Жэшээнь, 1955 ондо Таганрогско районой Надеждинскэ МТС-тэ хабсаргагдамал конструкцяар түрүүшынхеэ заһабарилгын мастерской баригдаһан байгаа.

Аксайска районой Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 200 үнеэнэй байха дүрбэн рядтай байра, Батайска районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 85 гэртэй тосхон хана хэдэг томо блогуудаар ба хабсаргагдамал түмэр бетоноор баригдаа, тэрэшэлэн энэл аргаар 10 һургуули баригдаһан байна. Барилгын богонихон саг соо һайнаар хэгдэжэ боломоор байһыень энэ дүй дүршэл тодоруулан харуулаа.

Манай түрэл Коммунистическэ партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсон, Ростовско областиин барилгашад болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд, бидэнэр 1956 ондо иимэ уялга абанабди:

Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин 39 жэлэй ой болотор областиин МТС-үүдтэ капитальна барилга хэхэ жэлэй түсэбые дүүргэхэ, энэл саг болотор заһабарилгын 10 шэнэ мастерской, 6 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүдые барижа дүүргэхэ.

Самарска, Кугейскэ ба Большесалыкска МТС-үүдтэ заһабарилгын мастерскойнуудай барилгые жэшээтэ индустриальна аргаар хэхэдээ, хана хэхэ томо блогуудые, заводто бэлэдхэгдэһэн хабсаргагдамал түмэр бетониие хэрэглэхэ, эдэ барилгануудые 1956 оной июль һарада ашаглалгада оруулха.

Кривянска, Большевистскэ МТС-үүдтэ заһабарилгын мастерскойнуудые баряад, байгша оной июнь һарада ашаглалгада оруулха, Куйбышевска болон Новоселовско МТС-үүдтэ—сентябрь һарада, Подгорненско, Черноземельск болон Красноармейскэ МТС-үүдтэ октябрь һарада ашаглалгада оруулха, энэ жэлэй түрүүшын хахад соо 3300 дүрбэлжэн метр талмайтай, мүнөө жэлэй гурбадахи квартал соо 2700 дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые барижа дүүргэхэ.

Суглуулагдамал түмэр бетонно конструкци болон барилгын нютагай материалнуудые хэрэглэлсэжэ, эдэ барилгануудые хэхэ. Мастерскойнуудай, барилгын гэрнүүдэй болон бусад барилгануудые типовой проектээр хэхэ, тиихэдээ хүдэлмэринүүдыень комплексноор механизацилха, детальнуудые, конструкцинуудые бэлэдхэлгээр предприятинуудай хамжан хүдэлмэрилхэ арга хэрэглэхэ, 15 процентһээ бага бэшээр ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ. сметээр табигдаһанда орходоо барилгын өөрынь үные 7 процентээр химдаруулха ба барилга хабсаралгын хүдэлмэринүүдые һайн шанартайгаар хэхэ.

МТС-үүдэй үйлэдбэриин барилгануудай ба байрын гэрнүүдэй капитальна барилгын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын тулада социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ дурадхалтайгаар машинно-тракторна станцинуудай, барилгын организацинуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ бидэнэр ханданабди.

Ростовско областиин баригдажа байгаа МТС-үүд болон барилгын организацинуудай — трестнүүдэй: «Ростовстрой» № 10, «Севкавтранстрой», «Нижнедонгэстройн» барилгын управлениин, гэр байра барилгын комбинадай, түмэр бетонно зүйлнүүдые хэдэг заводуудай, «Кавсантехмонтажай», «Кавэлектромонтажай», «Стальконструкциин» трестнүүдэй Ростовско управлениин, «Севкавтяжстрой» трестын барилгын комбинадай хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй болон албахаагшадай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдээд баталагдаа.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Бичурын аймагай свёкло таригшадые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Сахарна свёклын һайн ургаса абаһанайнь түлөө Бичурын аймагай доро дурсагдаһан свёкло таригшадые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

Афанасьева Наталия Иосифовнае—«Защита мира» гэжэ колхозой звеньевойе.

Григорьева Лидия Васильевнае—«Ленинский путь» колхозой звеньевойе.

Григорьева Пелагея Константиновнае—«Ленинский путь» колхозой звеньевойе.

Исаева Фаина Колистратовнае—XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой агроном-звеньевойе.

Перелыгина Крестинья Романовнае—XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой звеньевойе.

Петрова Ольга Ивановнае—Кировэй нэрэмжэтэ колхозой звеньевойе.

Савельева Улинея Ивановнае — «Ленинский путь» колхозой звеньевойе.

Тимофеева Анна Михайловнае — «Защита мира» колхозой звеньевойе.

Фалилеева Таисия Петровнае — Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой звеньевойе.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан.
1956 оной мартын 19.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадые һунгалга тухай мэдээсэл

Һунгуулиин № 63 Кабанскын округһоо гараһан депутадай орондо, Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадые һунгалга энэ округто 1956 оной мартын 11-дэ болоо.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар БМАССР-эй Хүдөө ажахын министр **Иванов Петр Николаевич** һунгагдаа.

...зербайджанска, Латвийска, Эстонско, ...аджикска, Туркменскэ болон Армянска ...СР-нүүд 1956 оной нэгэдэхи кварталда һү тушааха ба худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэбэ

Азербайджанай, Латвиин, Эсто...ин, Таджикистанай, Туркмениин ...он Армениин хүдөө ажахын хү...мэрилэгшэд малажалай ашаг шэ... дээшэлүүлхын тула социалисти...кэ мүрысөө дэлгэрүүлһэнэйнгээ ...эр, 1956 оной нэгэдэхи квартал... һү баалгаяа дээшэлүүлһэн, һү ту...аха ба худалдаха түсэбөө бол...рһоонь урид дүүргэһэн байна.

1956 оной мартын 10-най мэдээ... дурсагдаһан республиканууд ...мянган центнер һү гүрэндөө тушааһан ба худалдаһан байна. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэй энэ үетэй сасуулхада 384 мянган центнерээр ехэ һүн тушаагдаһан байна.

Нэгэдэхи кварталда һү тушааха ба худалдаха түсэбөө Туркменскэ ССР—185 процент, Латвийска ССР—155 процент, Таджикска ССР—147 процент, Азербайджанска ССР—142 процент, Эстонско ССР—136 процент ба Армянска ССР—128 процент дүүргэһэн байна.

(ТАСС).

КПСС-эй ОБКОМДО

1956 ондо хүдөө ажахын культурануудай баян ургаса хуряахын түлөө Ехэ-Кударын МТС-эй механизаторнуудай социалистическэ мүрысөө КПСС-эй Кударын айкомой хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилжэ байһан тухай

Энэ жэлдэ хүдөө ажахын культурануудай үндэр ургаса хуряахын түлөө Ехэ-Кударын МТС-эй механизаторнуудай абаһан социалистическэ уялгынь хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһаниие КПСС-эй обком һая хаража үзэбэ.

1956 ондо баян ургаса ургуулхын түлөө МТС-эй механизаторнуудай абаһан социалистическэ уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэнь КПСС-эй Кударын айком, Ехэ-Кударын МТС-эй зонодохи тэрэнэй инструкторска группа харюусалгагүйгөөр хандаа, гэжэ КПСС-эй обком тэмдэглэнэ.

КПСС-эй айкомой бюро механизаторнуудай абаһан социалистическэ уялгануудые һайшаажа, газетэнүүдтэ толилуулаад лэ, бодото дээрэнь тэрэниие дүүргүүлхын түлөө МТС-эй хүдэлмэришэд ба колхознигуудай дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри ябуулаагүй.

Социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ иигэжэ ёһо тэдыгээр хандаһанайнь эсэстэ МТС-эй харьяата колхозуудта, мүн тэрэшэлэн аймаг соо бүхыдөө агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд тон муугаар үнгэргэгдэнэ. КПСС-эй айкомой Ехэ-Кударын МТС-эй зонодохи секретарь нүхэр Балдуев колхозуудтахи бодото байдал муугаар мэдэнэ, колхозой ажал хүдэлмэриие һайнаар шэнжэлнэгүй. Тэрэнэй эсэстэ шанар һайнтай үрэһэ хүрэнгэ бэлэдхэгдээгүй. Ороoһото культурануудай үрэһэндэ гэжэ хаагдаһан тарянай 58 процентнь, тэрэ тоодо сэбэрэйнгээ талаар 32 процентнь тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй. Тиихэдэ Куйбышевай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта хаагдаһан үрэһэ хүрэнгынь 65 процент тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй байха юм. Гэхэтэй хамта, МТС-эй ороoһо сэбэрлэдэг «ОС-1» маркын дүрбэн машина хүдэлгэгдэнэгүй, үрэһэнэй таряа сэбэрлэхэ хүдэлмэридэ бүтээсэ багатай, шанар муутай ориганса «ВИМ» маркын нэгэ хуушан машина ябуулагдана, колхозуудай таряа сэбэрлэлгын машинанууд муугаар ашаглагдана. Тиимэһээ колхозуудта үрэһэн тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй, мүн юрын үрэһэ хүрэнгээ сортовой үрэһөөр һэлгэжэшье, түрэнһөө уриһаар үгтэһэн үрэһэнэй таряа абажа захалаадүй.

Энэ жэлэй мартын 10-да 4 мянган тонные орондо оройдоол 2563 тонно наг шэбхэ МТС-эй хүсөөр полинууд дээрэ гаргагдаа. Мүн тэрэшэлэн саһа тогтоохо, тошон халяаха ба рассадануудые ургуулха горшоогхонуудые хэхэ хүдэлмэридэнь харьяата колхозуудтаа туһалхабди гэһэн уялгаяа МТС дүүргээгүй.

Олонхи колхозууд хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ хүдөө ажахын машинанууд болон зэр зэмсэгүүдээ, тэргэ, хомууд тоногуудаа, полевой стануудаа, тракторна нүүдэл вагонхонуудаа заһабарилжа, бэлэдхэжэ захалаадүй байна.

Колхозуудта кукурузын болон сахарна свёклын баян ургаса ургуулха үндэһэ һуури табигданагүй. Эдэ культурануудые ургуулха звенонууд ёһын тэдыдэ эмхидхэгдээд, тэдээндэ даалгагдажа үгтэһэн участогууд дээрэ хүдэлмэри хэгдэнэгүй, эдэ культурануудай баян ургаса ургуулха агротехникэтэй звеногой гэшүүд танилсуулагданагүй. Полинууд болон сабшалангай газар уһалха хүдэлмэриие МТС тон хангалтагүйгөөр ябуулна.

1956 ондо хүдөө ажахын культурануудай баян ургаса ургуулха талаар Ехэ-Кударын МТС-эй механизаторнуудай абаһан социалистическэ уялгаяа дүүргэхынь тулада эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулһанайнь түлөө КПСС-эй айкомой Ехэ-Кударын МТС-эй зонодохи секретарь нүхэр Балдуевта выговор соносхогдоод, абтаһан социалистическэ уялгые дүүргүүлхын тулада дары хэмжээ абахые эрибэ.

Абаһан социалистическэ уялгаяа Ехэ-Кударын МТС-эй механизаторнуудай хэр зэргээр дүүргэжэ байһыень КПСС-эй Кударын айкомой хүсэд шалгадаггүй байһан тухайнь һануулагдаад, тэдэ уялгануудай дүүргэлтын ябасые саг үргэлжэ хинан шалгажа байхые дурадхагдаба. Мүн тэрэшэлэн хабарай тарилгада бэлэдхэлээр МТС-тэ, тэрэнэй харьяата колхозуудта бии байһан дутагдалнуудые усадхаха ба хабарай полевой хүдэлмэринүүдые эмхитэйгээр, шанар һайнтайгаар үнгэргэхэ талаар хэмжээ абахыень КПСС-эй айкомой Ехэ-Кударын МТС-эй зонодохи инструкторска группые, МТС-эй партийна эхин организаци болон дирекциие партиин обком уялгалаад, ойрын сагта иимэ хүдэлмэринүүдые хэхэ гэжэ зааба:

а) бүхы техникын заһабарилгые, газар элдүүрилгын ба хүдөө ажахын прицепной машинанууд болон зэр зэмсэгүүдэй заһабарилгые ойрын үдэрнүүдтэ түгэсхэхэ; ороoһото культурануудай, хартаабхын болон хүдөө ажахын бусад культурануудай үрэһэ хүрэнгэ ойрын сагта хаажа дүүргээд, тарилгын шанарта хүргэхэ; тарилгын шанарта хүртэгдөөгүй үрэһые сортовой гү, али һайн ороoһотой үрэһөөр һэлгэхэ, мүн тэрэшэлэн колхоз хоорондын андалдаа эмхидхэхэ, колхознигуудһаа хартаабха худалдажа абалгые эмхидхэхэ шухала;

б) мартын 25 болотор МТС-тэ, мүн колхоз бүхэндэ полинууд болон сабшалангай газар дээрэ нютагай үтэгжүүлгэ гаргаха тусхай бригада бии болгожо, тэдээндэ 5 хоногой даалгабари үгөөд, тэрэниие дүүргүүлхэ, колхозуудта уһа бүлэдэг түхеэрэлтээр уһалалга хэхэ ба механизмуудые хэрэглэхэ газарнуудые богони болзор соо тодорхойлхо, мүн уһалууриин һубаг канавануудые татаха хүдэлмэри саг болзортонь үнгэргэхэ хэрэгтэй. Уһа бүлэдэг түхеэрэлтые трубануудаар болон двигательнүүдээр бүридүүлхэ хэрэгтэнь колхозуудта туһаламжа үзүүлхэ;

в) апрелиин 1-һээ ойрожуулангүйгөөр колхоз бүхэндэ хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ бүхы морин машинануудые, зэр зэмсэгүүдые, тэргэ, хомууд тоногуудые, мүн тэрэшэлэн наран сушилкануудые заһабарилжа дүүргэхэ, полевой станууд болон тракторна вагонхонуудые заһабарилжа эхилхэ хэрэгтэй;

г) кукуруза тариха сеялкэнүүд ба хартаабха һуулгалгын машинанuудта хүдэлмэрилхэ машинистнууд болон прицепщигүүдые бэлэдхэхэ курсануудые ойрын үдэрнүүдтэ МТС-эй дэргэдэ эмхидхэхэ, кукуруза болон сахарна свёкло ургуулха звенонуудай колхознигуудые эдэ культурануудые ургуулха агротехникэтэй хаа хаанагүй танилсуулжа эхилхэ.

МТС-үүд болон колхозуудай агрономуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, хүдөө ажахын культурануудай ургаса дээшэлүүлхэ асуудалнуудые шиидхэхэ талаар тэдээнэй үүргые дээшэлүүлхэ, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые али болохоор дэмжэхэ ба хүдэлмэридэнь туһалха гэжэ КПСС-эй Кударын айком болон аймгүйсэдком уялгалагдаа. Эндэхи агроном бүхэн аймагай колхоз бүхэндэ, газар нютаг бүхэндэ хүдөө ажахын культурануудые ургуулха агротехникэ хараалан тодоруулха зэргэтэй. Мүн тэрэшэлэн нүхэр Мальцевай аргаар газар элдүүрилгые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ шухала.

Колхоз бүхэн культбазануудтай болохо ёһотой

Малшадай культурна эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха

Манай республикын олон колхозуудта холын фермэ ба гүүртэдэ ажаллагдаг малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхын, тэдэнэй культурно-ажабайдалай эрилтэнүүдые хангахын, ажалай түрүү дүй дүршэл малшадай дунда дэлгэрүүлхын тула культбазанууд байгуулагдаанхай. Энэ хуудаһанда Хэжэнгын аймагай колхозуудай культбазанууд тухай дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэбэ.

Хэжэнгын аймаг республикымнай малажал ехэтэй аймагуудай нэгэниинь мүн. Эндэхи эгээл жиирэй колхозыешье абажа үзэхэ болоо һаа, адагынь арбаад мянган малтай, тэдэнь 20—30 гүүртэ, отара болгогдоһон байха юм. Жэшээнь, Гансахан Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 40 шахуу гүүртэ, отаратай юм. Олонхи гүүртэ, отаранууд ехэнхидээ колхозой центрһээ холо, 15—20 километрын гү, али 40—50 километрын газарта байдаг.

Тэдэ нимэ һаруу, таһархай, колхозойнгоо центрһээ холо байһан малшадай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри саг үргэлжэ таһалгаргүйгөөр ябуулха гээшэ бэлэхэн хэрэг бэшэ ха юм. Энэ ушарһаа олонхи колхозникууд, илангаа холын фермэ, гүүртэ, отара дээрэ хүдэлмэрилжэ байдаг малшад энээнһээ урда тээ заримдаа хэдэн һарын туршада лекци, элидхэл, хөөрэлдөөн шагнаха аргагүйдэдэг, кинокартина гү, али уранһайханай концерт һанаһан соогоо хараха аргагүй байдаг бэлэй.

Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство хүдөө ажахые, тэрэ тоодо ниитын малажалые дам саашань хүгжөөн дэбжээхэ, эдлүүриин 100 гектар газар бүхэнһөө һү, мяха, ноохо элбэг ехээр үйлэдбэрилэн абадаг болохо зорилго бүхы хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ табиһан байна. Парти, Правительствын табиһан энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада нэн түрүүн малшадай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, тэдэнэй эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха хэрэгтэй байгаа. Тиин малшадай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри эрид һайжаруулхын тулада бултанһаа түрүүлэн, Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой правлени ба партийна организаци малажал дээрэ культбазануудые эмхидхэһэн байна.

Энэ үүсхэлые Хэжэнгэ соогоо анха түрүүлэн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлени ба партийна организаци дэмжэжэ, малажал дээрэ культбазануудые эмхидхэжэ эхилээ һэн. Эгээл түрүүшын культбаза Толгойн Ара гэжэ газарта 1954 оной намар нээгдэһэн байха юм.

Партиин Хэжэнгын айкомой энээниие дары дэмжэжэ, доторойнгоо бодото арга боломжонуудые хараадаа абан, таатай таатай газарнуудтаа культбазануудые эмхидхэгты гэжэ бүхы колхозуудай правленинүүдтэ болон партийна организацинуудта дурадхаа бэлэй. Тиин 1954 оной һүүл багаар аймаг доторнь 11 культбаза эмхидхэгдэһэн байгаа. Мүнөө үедэ эндэхи колхозуудта хамта 19 культбаза хүдэлмэрилнэ. Харин тиихэдэ бэе бэедээ ойрошог, жэшээнь 5—7 километр газарта байһан 4—5 гүүртэ, отарада хамтадань нэгэ культбаза эмхидхэгдэдэг байха юм.

Политическэ хүдэлмэри ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулагдана

Ворошиловай, Сталинай, Тельманэй нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудта эмхидхэгдэһэн культбазанууд малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ ябаһан колхозникуудай дундахи ниитэ-политическэ хүдэлмэриин бодото гуламта болгогдонхой. КПСС-эй XX съездын материалнуудые колхозникуудта тайлбарилан ойлгуулха зорилгоор мүнөө бүхы культбазануудта нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Тэндэ лекци, элидхэлнүүд саг үргэлжэ үнгэргэгдэнэ, малшадта агитаторнууд газетэ уншажа үгэнэ, хирэ хирэ болоод тэдэнэр хөөрэлдөө хэнэ. Жэшээнь, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой культбазануудта һара бүхэндэ 5—6 лекци, элидхэл уншагдана. Колхозой түрүүлэгшэ А. А. Аюржанаев, партийна организациин секретарь П. Содбоев, эхин һургуулиие даагша Ц. Дашиев, комсомольско организациин секретарь Д. Дугарова, колхозой клубые даагша Г. Жанчипов, мүн аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд культбазануудта ошожо, малшадта лекци, элидхэл хододоо уншана.

Нэгэтэ Толгойн Арын культбазада агитатор Д. Дугарова ээлжээтэ хөөрэлдөөгөө үнгэргөө һэн. Тэрэ хадаа хони үсхэбэрилхэ талаар колхозойнгоо хонишодой ямар амжалтануудые туйлаһан тухайда, 1956 ондо хонишодой үмэнэ ямар зорилгонуудай табигдаһан тухайда хөөрэжэ үгэһэн байгаа. Энэ колхоз 1955 ондо хони үсхэбэрилхэ түсэбөө 100,6 процент, ноохо хайшалха түсэбөө 111,4 процент дүүргээ. Хони үсхэбэрилхэ түрүү арга илангаяа һүүлэй үедэ ехэ үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоо. Тиин үбэлэй эгээл шэмэрүүн хүйтэн үедэ — январь, февраль һарануудай туршада 3300 гаран хони түрүүлжэ, түлигдэдэггүй байрада бүхы түлнүүдээ түлжүүлнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй дашарамдуулан зохёоһон хэмжээ-ябуулгаяа колхозой хонишодой хэр зэргээр бэелүүлжэ байһан тухайда нүхэр Дугарова хөөрэжэ үгөө. Мүн хонидые бүри олон болгохо, түлыень улам һайжаруулха туйлай ехэ арга боломжоёо гүйсэд үшөө хэрэглэжэ шададаггүй байһыень хонишодто элирүүлэн харуулжа үгөө.

Тэрэшэлэн Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин агитаторнууд культбазадаа недели бүхэндэ 2—3 удаа хөөрэлдөө үнгэргэдэг. Гансахан Бахалайтын культбазада хоёр агитатор: фермые даагша Ш. Бадмаев, ветфельдшер Т. Трусенева гэгшэд малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулдаг. Тэдэнэр энэ үбэлэй үедэ хэдэн арбаад хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө, тэрэ тоодо СССР-эй Верховно Соведэй IV сесси, Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев гэгшэдэй Инди, Бирма, Афганистан ошожо ерэһэн тухай, СССР-эй арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проект, КПСС-эй XX съездэ КПСС-эй ЦК-гэй тоосоото элидхэл тухай ба съездын бусад материалнуудаар хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэһэн байна. Манай парти, правительствын гадаадын ба дотоодын политика тухайда, мүн орон доторхи ба хилын саадахи һонинууд тухайда агитаторнууд малшадта хододоо хөөрэжэ үгэдэг.

Агитатор Шираб Бадмаев хөөрэлдөөн бүхэнөө ехэ һонирхолтойгоор, нютагайнгаа жэшээ баримтануудтай холбожо байгаад, ойлгостой тодоор үнгэргэдэг.

...Хүдэлмэриингөө забһарта нэгэтэ улаан булан дотороо малшад, һаалишад сутларба. Эндэ агитатор Бадмаев ээлжээтэ хөөрэлдөөгөө үнгэргэхэ байгаа.

—Зургаадахи табанжэлэй туршада социалистическэ промышленностьмнай ямараар хүгжэхэ байһан тухайда үнгэргэгдөөшэ хөөрэлдөөн соогоо хэлсээ һэмнайбди, — гээд агитатор эндэ сугларагшадта хандана.—Хүдөө ажахын талаар энэ табанжэл соо ямар зорилтонуудай табигдаһан тухайда таанартаа мүнөө хөөрэжэ үгэхэмни.

Тиин социалистическэ хүдөө ажахыгаа дам саашадань дэбжээхэ, колхозуудые айхабтар хүгжэнги, улам баян, бүри болбосон болгохо, эдлүүриин газарай зуун гектар бүхэндэ һү, мяха, ноохо ба хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохо тушаа ямар ехэ зорилгонуудай зургаадахи табанжэлэй туршада табигдаһан тухайда агитатор хэлэжэ эхилбэ.

Үнэхөөрөө энээнһээ урда тээхи хоёр—гурбан жэлэй саана тус колхоз үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр оройдоо 360—400 литр һү һаадаг байгаа. Нёдондонһоо эхилжэ үнеэдтээ шэмэтэ тэжээл эдюулдэг, концентрат, илангаяа кукурузын силос һайса үгэдэг болоһонһоо хойшо, үнеэдэйнь һү шэмэ эрид ехэ болоо. Зарим һаалишад урда жэлэйхиһээ хоёр — гурба дахин ехэ һү һааха. КПСС-эй XX съезд бүгэдэ колхозникуудай политическэ ба ажалай айхабтар ехэ эдэбхи хэшээл бэдаруулаа. Энэ жэлдэ һаалишад Сампилова Д., Чимитова Ц., Банзаракшеева Д. гэгшэд үнеэн бүриһөө дундажа жэшээгээр 2200 литр һү һааха, мүн бусад һаалишад үнеэн бүхэнһөө 1275 литрһээ бага бэшэ һү һааха уялга абаа.

Кукурузын силос гээшэ үнеэдэй һү шэмые үнэхөөрөө дээшэлүүлдэг байна гэжэ һаалишад булталаа мэдүүлнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ эндэ ехэшье кукуруза таригдаһан байгаа. Зүгөөр түрүүшынгээ жэлдэ кукуруза ехэ һайнаар ургуулжа шадаагүй. Гэбэшье, 150 тонно кукурузна силос энэ фермэ дараад, мүнөө һаамхай үнеэдтээ тэрэнээ эдюулжэ байна.

— Тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын шухала байһан тухайда Н. А. Булганинай элидхэл доторшье онсо тэмдэглэгдэнэ, — гэжэ агитатор саашань хөөрэнэ. — Тэжээлэй үнэхөөр бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ кукуруза тарин ургуулха гээшэ угаа ехэ удхашанартай. Мүнөө жэлдэ манай колхоз 200 гаран гектар кукуруза тариха юм.

— Өөһэдынгөө хүсөөр энэ фермынгээ хажууда 5—6 гектаршье кукуруза тарижа үзээл, — гэжэ Дарима Сампилова мэдүүлбэ.

— Дарима зүб хэлэнэш, — гээд эндэ һуугаашад булталаа зүбшөөнэд.

Энэ фермынгээ ойрохоно мүнөө хабар зурган гектар кукуруза тариха гэжэ һаалишад шиидэбэ.

— Гектар бүхэнһөө 300 центнер ногоон тэжээл абаашье һаа, — гэжэ нүхэр Бадмаев ухаайлан хөөрэнэ, — нилээд ехэ силос дараха аргатай болохобди. Үбһэ тэжээл элбэг ехээр бэлэдхэжэ шадаад, концентрат болон шэмэтэ тэжээлтэй болоод байгаа хадаа, һү һаалгаа эрид дээшэлүүлхэ байхабди.

— Тиигээд байгаа һаа, — гэжэ һаалишад мэдүүлбэ, — һү һааха талаар зургаадахи табанжэлэй даалгабариие 1960 ондо бэшэ, харин ерэхэ жэлдэ дүүргэжэ шадахабди.

Бодомжотой һайнаар бэлэдхэгдэжэ, һонирхолтойгоор, нютагайнгаа бодото ажабайдалтай нягта холбоотойгоор үнгэргэгдэһэн агитаторай хөөрэлдөөн урдаа табигдаһан зорилгонуудаа малшадай һайнаар ойлгохо, тэдэнэй политическэ ба ажалай эдэбхи хэшээлые дээшэлүүлхэ ябадалда туһалдаг.

Гэхэ зуура даалгабаридаа хайша хэрэгээр хандадаг ушар агитационно хүдэлмэри культбазада ябуулха ёһотой зарим агитаторнуудай дунда үшөө үзэгдэдэг. Жэшээнь, Сталинай нэрэмжэтэ колхозые абажа үзэе. Агитаторнуудай хүдэлмэриие партийна организаци хододоо хинан шалгажа байдаггүй дээрэһээ агитаторнууд Ц. Мархадаев, Г. Бадмаева ба бусад культбазануудта тон үсөө ошодог, малшадай дунда хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэггүй байна.

Культурна хүдэлмэриин бодото гуламта

Культбазанууд малшадай дундахи культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин бодото гуламта болонхой. Культбазануудай эмхидхэгдээдүй байхада, малшад саг соогоо лекци, элидхэл дуулаха, уранһайханай концерт, кинокартина хараха, дуратай сагтаа радио шагнаха, шэнэ газетэ, журнал уншаха аргагүй байдаг һэн.

Культбазануудай эмхидхэгдэһэнһээ хойшо малшадай дундахи культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри элитээр һайжаруулагдаа. Сталинай, Ворошиловай, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозуудай культбазануудта һарадаа гурба—дүрбэ удаа аргагүй кинокартина харуулагдана.

Олонхи колхозууд өөһэдынгөө нүүдэл киноустановкотой болонхой. Тиин ямар культбазада хэзээ кино харуулагдаха байһые колхозой түрүүлэгшэ, мүн партийна организациин секретарь тодорхойлжо үгэдэг юм. Зүгөөр колхозникуудта, малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ кино харуулха хэрэгые үшөө һайнаар эмхидхэжэ боломоор байна. Теэд энэ арга боломжо гүйсэд бүрин хэрэглэгдэнэгүй гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Гадна, культбазануудта байд гээдлэ уранһайханай концерт харуулагдадаг. Жэшээнь Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой. Дундада гэжэ газарай культбазада һаяшаг Чесанын МТС-эй ба колхозой комсомольско организацинуудай хүсөөр уранхайханай ехэ һонирхолтой концерт болоһон байна. Мүн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой уранһайханай самодеятельностиин коллектив культбазануудтаа ошожо, малшадтаа концерт болон зүжэг наада хододоо харуулдаг. Тус коллективтэ колхозникуудай болон эндэхи интеллигенциин дундаһаа 30 хүн хабаадалсадаг. Эхин һургуулиие даагша Цыдып Дашиев хүгжэмэй кружогые, колхозой клубые даагша нүхэр Жанчипов, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Аюржанаев гэгшэд драматическа кружок хүтэлбэрилдэг.

Эндэ концерт бүхэниинь ехэ һонирхолтойгоор үнгэргэгдэдэг. Юуб гэхэдэ, олониитэ колхозникууд тэрээндээ өөһэдөө эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Бурят-Монголой ба советскэ композиторнуудай дуунуудые эндэ дууладаг, уран үгэ хэлэхэ, хуур, лимбээр наадахаһаа гадна, зүжэг наада харуулдаг байна. Бурят-Монгол арадай дуунуудые илангаяа колхозникууд Очиров, Дубданов, Гармаев гэгшэд ехэ гоёор дууладаг. Партийна организациин секретарь нүхэр Содбоев хуур болон лимбэ дээрэ һайнаар наададаг.

Культбазануудта кинокартина харуулагдахаһаа, уранһайханай концертнүүд табигдахаһаа гадна, мүн тэндэ хамтаараа радио шагнаха хэрэг хододоо эмхидхэгдэдэг. Культбаза бүхэндэ «Родина» гү, али «Искра» гэжэ радиоприёмник табяатай байдаг. Тэрэнэй ашаар аяар холыншье гүүртэ, отарада байһан малшад Москва, Иркутск, Улан-Удэ болон оронойнгоо бусад городуудһаа радиодамжуулга шагнадаг.

Юрэнхы эрдэмээ дээшэлүүлхэ, культурна талаараа ургаха ябадалдань малшадта политическэ, уранһайханай, хүдөө ажахын болон бусад ном дэбтэр, брошюра, журнал ехэ туһа хүргэнэ. Культбаза бүхэн өөрынгөө библиотекэтэй болгогдонхой. Эндэ политическэ, хүдөө ажахын, уранһайханайшье литература бии. Гадна, культбаза бүхэн «Бурят-Монгольская правда», «Бурят-Монголой үнэн», «Кижингинский колхозник» болон хүдөө ажахын элдэб газетэнүүдые захижа абадаг байха юм. Жэшээнь, энэ жэлдэ гансахан Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 6 мянга гаран түхэригэй газетэ, журналнуудые захиһан байна, тэдэнэй олонхидынь культбазануудта эльгээгдэдэг.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй ном ехээр уншадаг болоһониинь элитээр харагдана. Бахалайтын культбазын библиотекые абажа үзөө һаа, эндэ 10 гаран малшад уранһайханай литература саг үргэлжэ абажа уншадаг байна. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Толгойн Арын культбазын библиотекэһээ хонишод Буда Цыдыпова, Амгалан Намсараева, тэрэнэй басаган Нина Намсараева, отарые даагша Балма Базарова гэгшэд имагтал һүүлэй үедэ А. Фадеевэй «Залуу гварди», Хоца Намсараевай «Үбгэн Гэлэнэй үгэ», Ч. Цыдендамбаевай «Соном Гармаев» ба бусад номуудые абажа уншаһан байна.

Тиихэдэ уранһайханай литература хамтадаа уншаха ябадал зарим культбазануудта эмхидхэгдэдэг байна. Жэшээнь, Бахалайтын культбазые даагша Ш. Бадмаев «Таряа хадалта» гэжэ Галина Николаевагай романиие һаалишадта уншажа үгөө.

Мүн хүдэлмэриин һүүлээр малшад культбазадаа ерэжэ газетэ, журнал уншахаһаа гадна, шатар даамаар наададаг байха юм.

Малшадай ажаһуудалай эрилтэнүүдтэ ехэ анхарал хандуулагдадаг болоо. Имагтал үнгэрөөшэ жэлэй туршада Хэжэнгын колхозууд малшадта байрын 80-яад гэр, 10 гаран бани ба хэдэн культбаза шэнээр барижа үгөө.

Культбазын байһан газарта магазин гү, али ларёк бии. Тиихэдэ наймаалагшагүй магазин эндэ анха түрүүшынхеэ эмхидхэгдэжэ эхилбэ. Хэжэнгын аймпотребсоюз Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Толгой гэжэ газартахи культбазын дэргэдэ нэгэ тиимэ магазин эмхидхээ. Мүнөө аймпотребсоюз үшөө 10-аад иимэ магазин түхеэржэ байна, малай холын гүүртэ, отарануудта тэдэнээ абаашажа эмхидхэхээр хараална.

„Малшадай үдэр“

Һара бүхэнэй эхиндэ аймагай бүхы колхозуудай культбазануудта «Малшадай үдэр» үнгэргэгдэдэг. Энэ үдэр малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдожо, тэдэнэй урдахи зорилгонууд тодорхойлогдодог. Мүрысөөнэйнгөө дүнгүүдые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, малшад хүдэлмэрингөө дүй дүршэл тухай хөөрэлдэдэг, фермэнүүд, гүүртэнүүд ба отарануудай ажал хүдэлмэридэхи дутагдалнууд элирүүлэгдэдэг, тэдэниие усадхаха арга замууд тодорхойлогдодог. Шадамараар үнгэргэгдэһэн «Малшадай үдэр» малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй үнэхөөр һайндэр болодог юм.

«Малшадай үдэр» үнгэргэхэ хэрэгтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд болон нютагай интеллигенци—медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, аймагай партийно-советскэ эдэбхитэд үргэнөөр хабаададаг. Жэшээнь, энэ жэлэй февралиин 9-дэ Молотовой нэрэмжэтэ колхозой Сагаан-Нуур гэжэ газарай культбазада энэ үдэр нигэжэ үнгэргэгдэһэн байна: хүдэлмэринүүд һүүлээр 3 гүүртын 30 шахуу малшад Сагаан-Нуурай культбазада суглараа.

Түрүү һаалишан Цыпилма Дашиевагай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай «Дайшалхы хуудаһан» эндэ гаргагдаһан байба. Энээниие малшад ехэтэ һонирхожо уншаба.

Колхозой түрүүлэгшэ Борис Раднаевич Санжимитыпов малшадай мүрысөөнэй үнгэрһэн һарын дүн соносхобо. Тэрэнэй ёһоор, мүрысөөндэ илаһан түрүү һаалишад Ц. Дашиева, Д. Лайдапова, Ц. Лубсанова ба бусадта колхозой правлениин ба партийна организациин зүгһөө үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа. Партиин айкомой секретарь Александр Афанасьевич Балханов малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, түлнүүдээ гээлтэ хоролтогүйгөөр түлжүүлэн ябаха тушаа малшадай урда ямар зорилгонуудай табигдажа байһан тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Удаань Молотовой нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи долоон жэлэй һургуулиин һуратшад ба багшанар һонирхолтой концерт эндэ харуулһан байна.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой Бахалайтын культбазын дэргэдэ «Малшадай үдэр» бүри һонирхолтойгоор үнгэргэгдөө. Нэтэдэхи ба хоёрдохи Шанаа, Улаан Ганг[...] лон бусад гүүртэнүүдһээ эндэ [...] хай колхозникууд сугларһан ба[...]

Буддын шажанай хорото уг[...] тухай лекци эгээл түрүүлэн [...] жэнгын дунда һургуулиин [...] Нидмат Намсараевич Намс[...] уншаһан байна. Тиихэдэ ай[...] больницын врач Нина Ива[...] Шитова малшадай байра бай[...] тэдэнэй бэеын элүүрые шал[...] үзөө.

Тэрэнэй һүүлээр мурысөөндэ[...] һан малшадта колхозой правле[...] ба партийна организациин [...] үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаһа[...] рүү гүртэнүүдтэ дамжуулгын [...] тугууд үгтэһэн байна.

Эндэ аймагай центрһээ авто[...] срэжэ, малшадта элдэб бараа [...] даллаба. Гадна, Доодо-Худана[...] дөөгэй клубай уранһайханай [...] деятельностиин коллектив ех[...] нирхолтой концерт харуулаа.

Мүн тэрэшэлэн Кировэй нэрэ[...] тэ колхозой Бэлшэрэй ферм[...] культбазада «Малшадай үдэр» эмхитэйгээр үнгэргэгдөө. Энд[...] лотовой нэрэмжэтэ колхозой т[...] лэгшэ нүхэр Санжимитыпов ур[...] жа, түлигдэдэггүй байрада т[...] нуудаа хайшан гэжэ түлжү[...] дүй дүршэл тухайгаа малшадта [...] рэжэ үгэһэн байна. Малай үбэл[...] гын хэр зэргэ үнгэргэгдэжэ ба[...] тухай колхозойнгоо түрүүлэгш[...] хэр Батомункуевай элидхэл д[...] һанайнгаа һүүлээр малшад [...] асуудалые ехэ эдэбхитэйгээр зү[...] хэлсээ. Малай гүүртэнүүдтэ аж[...] эмхидхэлэй һула, муу байһан т[...] да, малшадай культурна эр[...] нүүдтэ колхозой правлениин з[...] ёһотой һайн анхаралай ханду[...] дадаггүй тухайда малшад тэ[...] лэһэн байна.

«Малшадай үдэр» мүн Тельм[...] нэрэмжэтэ, «Коммунизм» ба [...] колхозуудта эмхитэй һайнаар [...] гэгдэдэг.

Зоотехническэ һуралсал

Аймагай колхозуудта илангаяа һүүлэй жэлнүүдэй туршада малажалые эрхилхэ түрүү арганууд—тугалнуудаа түлигдэдэггүй байрада байлгажа, эхэһээнь таһалжа түлжүүлхэ, хонидоо үбэл эртэ түрүүлхэ гэхэ мэтын арганууд үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоо. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлһээ эхилжэ Ворошиловай ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд тугалнуудаа имагтал эхэһээнь һалгаажа түлжүүлдэг болонхой. Тэрэнэй ашаар үнгэрэгшэ жэлдэ жэшээнь, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 1954 онойхиһоо 37 мянган литр һү үлүү ехээр һааһан байгаа. Тиихэдэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз ажахын энэ жэлэй гансахан түрүүшын кварталда 1954 оной тэрэ үеынхиһөө 10 мянга гаран литр һү үлүү ехээр һаагаа.

Үбэл эртэ хонидоо түрүүлхэ гээшын ехэ һайн байһые хонишод үнэхөөр ойлгожо абаа. Хонидые эртэ түрүүлхэ гээшэ хонидой һубайрха ябадалтай тэмсэхэ, тэдэнэй ноохо ехэ болгохо, хурьгадые бүрин бүтэнөөр түлжүүлэн абаха хэрэгтэ туйлай ехэ удхашанартай. Эртэ гараһан хурьгад үбэлэй үедэ бэежэжэ, шанга хүйтэниишье тэсэжэ шададаг, хабарай нарай ногоондо гарахадаа ядабаритүй бэеэ тэжээдэг байха юм. Хабар эртэ гараһан хурьгад орой гараһан хурьгадһаа һуратгүй ехэ ноохо үгэдэг байна. Энэ жэлэй январь—февраль һарануудай туршада аймагай колхозууд хамта 14 мянга гаран хурьга абаһан байна. Энэ хадаа бүхы хонидойнь түл түрсынь 70 процент болоно.

Энэ түрүү арга методые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд—зоотехнигүүд, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд горьтойхон үүргэ дүүргэнэ. Тэдэнэр колхозникуудай зооветһуралсалые хүт[...]рилдэг байна. Жэшээнь, Бах[...]тын культбазын дэргэдэ кол[...]гуудай гурбан жэлэй зоотехни[...] кружок эмхидхэгдэнхэй. Тэр[...] мүнөө республикын табьяата зо[...]ник нүхэр Будажапова хүтэл[...]нэ. Энэ кружогто хамта 30 ко[...]ник һуралсадаг. Занятинь [...] бүхэндэ үнгэргэгдэдэг. Тиин [...] тэжээл, тэжээлэй рацион ха[...] гэжэ табиха, үнеэдые эдеэлүүл[...] харууһалха, тугалнуудые ха[...] гэжэ зүб мүрөөр харууһалха, [...] элдэб үбшэнтэй хайшан гэжэ [...]сэхэ, малай шэгнүүриие хайш[...]жэ тодорхойлхо тухай темэ[...] малшад һуралсалай жэлэй эх[...]һээ хойшо шудалһан байна.

Зоотехник нүхэр Будажапов[...] хозникуудай зоотехническэ һ[...]салда ехэ анхаралтайгаар хан[...] тэдэнэртэ зоотехническэ эрдэ[...]гуулхын түлөө ехэтэ орол[...] Һаалишад Д. Сампилова, Ц. [...]това, Ю. Дамбаева, Ц. Дутаро[...] бусад энэ һуралсалда ехэ эд[...]тэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр [...]лайнгаа харууһа нилээд һайжа[...]жа шадаа. Һүүлэй жэлэй ту[...] тэдэнэр үнеэдһээ 1954 оной[...] хоёр дахин ехэ һү һаагаа. Ж[...] һаалишан Д. Сампилова а[...] энэ жэлэй таба һарын турша[...] эн бүриһөө дунда жэшээгээр [...] литр һү һааһан байна.

Тиимэ болохолоороо колхо[...] эмхидхэгдэһэн культбазанууд [...] шадай дундахи ниитэ-полити[...] ба культурно-гэгээрэлэй хүд[...]риин бодото гуламта боло[...] гадна, мүн малажалые эрхил[...]рүү аргануудые олоной шад[...] болгон нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ т[...] нилээд ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Ц. Митыпов бэш[...]

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой «ТолгойнАра» нютагта байдаг гүүртын культбаза гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй, малшадай сулоотэй сагаа үнгэргэхэдэнь шатар, даам, радиоприёмник, шэнэ газетэ, журналнууд бии, нүүдэл библиотекэ саг үргэлжэ [illegible].

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: малшад культбаза соогоо шэнэ газетэ, журналнуудые уншажа байна.

А. Мантаевай фото.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой малшадай дунда зооветеринарна һу[...] саг үргэлжэ ябуулагдадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зоотехник В. Ц. Будажапова Бахалайта нютагтахи гүүртын һ[...]лишадтай хөөрэлдөө үнгэргэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэ туһатай ном

(Уншагшын тэмдэглэл)

...СС-эй Центральна Комитедэй ...жи партиийна Дээдэ һургуу... журналистнуудые бэлэдхэдэг ...а «Газетын жанрнууд» гэжэ ...лэн гаргаба. Энэ ном хадаа ...гуулида уншагдаһан лекци... бүридхэгдэһэн, хэблэлэй ...эрилэгшэдэй һуралсалда тус... ...ка үзүүлхэ гэһэн зорилготой... ...блэгдэһэн байна.

...налистын ажал тон хүндэтэй, ...юсалгатай гэжэ хэндэшье .... Идейно-политическэ та..., мүн найруулга болон хэлэ... талаар һайн, юрын хүнүүдтэ ...той, уншагшадай сэдьхэл ... хүдэлгэмөөр юумэнүүдые ..., газетэдэ толилхын тулада ... хүдэлмэрилэгшэн бүхэн ... теоретическэ ба полити... ...мэдэрэлые, ажалайнгаа мэргэ... саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ, ...даһан хэрэгтээ творческо ...хандажа байха зэргэтэй. Га... ...хүдэлмэридэ стандарт гэхэ гү, ...сагта нэгэл ёһо гурим, нэгэл, ...бии боложо тогтошоһон тү... ...абари хэрэглэлгэ огто таа... ...й гэжэ энэ номой эхиндэ хэ.... Энэнь тон зүб гээшэ. Юуб ...ходоо нэтэл гуримаар бэ... байха болоо һаа, газетын ...алнууд һонингүй болошожо байна. Тиимэһээ, дээрэ нэр... ...эн номые зохёоһон авторнууд ...хэблэлэй бодото дүй дүршэл ...ээ, элдэб газетэнүүдтэ толи... ...он материалнуудые шэнжэ... ...гсолжо, газетын жанр бүхэ... ...жо илгаае харуулха, түрүү корреспонденци, информаци, фельетон, рецензи гэхэ мэтын ...удаар бэшэхэдээ ямар арга ...о хэрэглээ һаа таатай зохид ... гэжэ хэблэлэй хүдэлмэри... ...тэ зүбшэл үгэхэ, өөһэдынгөө ...а дурадхалнуудые оруулха ...зорилго урдаа табиһан байна.

...тын бодото хүдэлмэрие ... гэжэ эмхидхэхэдэ һайн бай... ...зетын редакци хүдэлмэреэ ...ргаар ябуулха ёһотойб гэхэ ...суудалнуудаар сутлуулагда... ...м энээнһээ урда тээ байгаа... «Газетын жанрнууд» гэжэ ... дутагдалые усадхаха зорил...

...ном «Түрүү бэшэг» гэжэ те... А. Кругловой зохёон бэшэ... ...кцеэр нээгдэнэ. Эндэ автор ...ярын зорилго тухай хэлэнэ. ... түрүү бэшэг, нэн түрүүн, ...рилхы заабари, гол шэглэл, ...ческэ директивэ үгэхэ гэһэн ...той. Түрүү бэшэгэй темые шэлэн ололго тон шухала удхашанартай.

Автор манай хэблэл тушаа В. И. Ленинэй хэлэһэн үгэнүүдые, тодорхой заабаринуудые оруулалсана. Ленинэй заабарийн ёһоор, газетын түрүү бэшэгтэ ямар эрилтэнүүд хэгдэнэб гэхэ зуураа, автор иигэжэ бэшэнэ: «нэгэдэхеэр, тус бэшэгэй темээр суглуулагдаһан материалнууд, баримтанууд зүб, объективнэ байха ёһотой; хоёрдохёор, түрүү бэшэг бэшэжэ байһан хүн тэрээн соо табигдаһан зорилгые дүүргэхын тулада арад ниитын ямар бүлэгүүдтэ түшэглэхэ хэрэгтэйб гэжэ һайса мэдэхэ зэргэтэй; гурбадахяар, табигдаһан асуудалые шиидхэхын тулада бодото хэмжээ-ябуулгануудые хараалха, тэдэниие дүүргэлтэ болгохо зорилгоор ямар арга формонуудые хэрэглэхэб гэжэ зааха ёһотой.

Зарим газетэнүүдтэ толилогдоһон һайнууд, мүн дутагдалтайгаар бэшэгдэһэн түрүү бэшэгүүд лекци дотор харуулагдана.

Удаань «Пропагандистска статья» тухай А. К. Азизянай бэшэһэн лекци толилогдоо. Пропагандистска статья манай бүхы кадрнуудые, партиин гэшүүд болон олон ниитэ ажалшадые марксизм-ленинизмын сурталаар хүмүүжүүлхэ, манай урда табигдажа байһан коммунизм байгуулха зорилгые шиидхэлгэдэ тэдэниие элсүүлхэ гэһэн гол зорилготой гэжэ тэндэ хэлэгдэнэ. Иимэ статья идейнэ талаараа марксизм-ленинизмын теориие, партиин политикые зүбөөр харуулха, теоретическэ асуудалнуудые творческоор шиидхэхэ, энэ хэрэгтэ догматизм гаргахагүй ёһотой гэжэ заагдана. Пропагандистска статьяда табигдадаг эрилтэнүүдэй нэгэниинь юуб гэхэдэ, марксизм-ленинизмын сурталые бодото ажабайдалһаа таһалхагүй, харин тэрээнтэй нягта холбоотойгоор харуулха ябадал болоно. Тус статья хүн бүхэнэй уншаад ойлгохоор бэшэгдэхэ, мүн дайшалхы шанартай байха ёһотой.

Манай парти советскэ хэблэлэй ажал ябуулгые ходоодо хүтэлбэрилжэ байдаг. Энэ хүтэлбэриин нэгэ формонь хэблэлэй шэнжэлэл болоно. Энэ темэдэ зорюулагдаһан асуудалаар нүхэр А. В. Гребневой лекци ном дотор толилогдонхой. Партиин ЦК һүүлэй жэлнүүдтэ энэ талаар хэдэн тогтоолнуудые баталан абаһан байна. Эдэ документнүүдые үндэһэ болгон, автор зарим республиканууд, хизаарнууд болон областьнуудай, мүн районуудай газетэнүүдэй жэшээ дээрэһээ хэблэлэй шэнжэлые ямараар бэшэхэдэ һайн бэ гэжэ харуулна. Хэблэлэй шэнжэлэл хадаа газетэнүүдэй редакцинуудта өөрынгөө шүүмжэлэлээр гү, али һайшаалтай жэшээнүүдыень тодорхойлжо, туһаламжа үзүүлхэ гэһэн зорилготой гэжэ хэлэгдэнэ.

Советскэ мэдээжэ фельетонист Д. И. Заславский «Фельетон» гэжэ темээр бэшэһэн байна. Энэ лекци дотор оруулагдаһан баримта, шэнжэнүүд тон һонирхолтой. Нүхэр Заславский фельетоной түүхэ тухай, манай агуу эхэ вождь Ленинэй, мүн Россиин революционно-демократуудай, алдаршаһан сатиригуудай хэлэһэн үгэнүүд тухай ехэ һонирхолтойгоор бэшээ. М. Е. С-Щедринэй, Н. В. Гоголиин, А. И. Герценэй, В. Г. Белинскиин, А. М. Горькиин, В. В. Маяковскиин болон бусад классигуудай бэшэһэн фельетонуудай зариманиинь жэшээ болгогдон лекци дотор харуулагдана. Советскэ сатирын зорилгые тодорхойлхо зуураа, автор энэ жанрын гол үүргые заажа үгэнэ. Фельетоной, бүхы сатирын зорилго гэхэдэ, зарим хүнүүдэй ухаан бодолдо байһан капитализмын үлэгдэлнүүдые уран хурсаар, энеэдэ гаргадаг үгэнүүдээр шүүмжэлхэ, элдэб муу муухай ябадал гаргадаг хүнүүдые газетэдэ бэшэжэ, хүн зоной дунда шүүмжэлэн элирүүлхэ хэрэгтэй гэжэ хэлэгдэнэ. Зүгөөр, фельетон дотор хэрэглэгдэһэн жэшээ баримтанууд тон һайнаар шалгагдаһан, зүб байха зэргэтэй.

Саашадань Д. Г. Бекасовой «Корреспонденци», Н. П. Логиновой «Ажалшадай бэшэгүүд», Н. А. Козевой «Газетын информаци», К. А. Ковалевскиин «Очерк», М. А. Морозовой «Литературна рецензи», С. Б. Сутоцкиин «Театрын ба киногой рецензи» гэжэ лекцинүүд энэ ном дотор оруулагдана.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл тушаа партиин XX съездын тогтоол дотор, мүн зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүд дотор хэблэлэй, радиотой хүдэлмэрилэгшэдэй урда тодорхой зорилго табигдаһан байна.

Газетын жанрнууд тухай бэшэгдэһэн энэ ном өөһэдынгөө хүндэтэ энэ зорилгые дүүргэлгэдэнь хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэ туһалха байха гэжэ найдагдана.

Б. Борисов.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

...ССР-эй Верховно Соведэй ...иум болбол СССР-эй Вер... Соведэй Президиумэй 1944 ...густын 18-най Указай үндэ... олон хүүгэдтэй эхэнүүдые ...алдар» гэжэ орденуудаар ба ...медаль» гэжэ медальнуудаар ...эй Верховно Соведэй Прези...умэнэһөө шагнаба.

...скын аймагай Каменск тос...гэрэй эзэн эхэнэр Х. А. Габ...нова, мүн энэ аймагай Бере... тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр В. Г. Котова, Баргажанай аймагай Душелан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр В. З. Елшина, Түнхэнэй аймагай Туран тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Е. Я. Молонова гэгшэд 9 үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 1-дэхи шатын орденоор шагнагдаба.

Найман үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн 12 эхэнүүд «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор шагнагдаа. Тэдэнэй тоодо Курумканай аймагай Аргада тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Д. Б. Талданова, Түнхэнэй аймагай «Путь Ленина» колхозой гэшүүн Ц. Д. Маланова, Байкало-Кударын аймагай Оймур тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр А. А. Нелюбина болон бусад оролсоно.

Долоон үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 15 хүн шагнагдаба.

«Эхын медаль» гэжэ 1-дэхи шатын медаляар 43 эхэнүүд, «Эхын медаль» гэжэ 2-дохи шатын медаляар 45 хүн шагнагдаһан байна.

Арадайнгаа ажахыда барилгын модо ехээр үгэе!

Хандагатайн леспромхозой доодо складай модошод партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлэн, ажалдаа шэнэ шэнэ амжалта туйлана. Складай хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоод модо ашаалдаг машинын шофёр нүхэр М. Григорьев ажалайнгаа бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Григорьев.

Ф. Сорокиной фото.

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэхын түлөө

— Манай леспромхозой модошод КПСС-эй XX съездһээ хойшо бүри ехэ эршэ зоригтойгоор ажаллажа байна. Февраль һарада модо шэрэхэ даалгабаряа болзорһоонь арбаад үдэрөөр урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 19 мянган кубометр модо Эхэ орондоо үгөөбди, — гэжэ Баргажанай леспромхозой түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн Павел Белоус хөөрэнэ.

Нёдондо жэлдэ Советскэ Армиин зэргэһээ табигдаһан хэдэн нүхэд тус леспромхоздо хүдэлмэрилхэеэ ерэһэн байгаа. Мүнөө тэдэнэр тус бүридөө мэргэжэлтэй болоод, зургаадахи табанжэлэй түсэбые бэелүүлэлсэжэ байна. Тэдэнэй нэгэн Павел Белоус леспромхозойнгоо дээдэ складта штабель ябталагшаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ үдэр бүриингөө нормые 200 процент дүүргэжэ, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана. Тэрэнэй нүхэр Николай Забельцев модо шэрэдэг автомашинада шофёроор хүдэлмэрилхэ зуураа, мүн лэ нормоёо холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Мастер нүхэр Шелковниковой хүтэлбэрилдэг участогай коллектив леспромхоз соогоо түрүүлжэ ябана. Мүнөө эндэхи модошод кварталынa түсэбөө уридшалан дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна.

М. Старкова.

Модошод иимэ уялга абаба

Курбын леспромхозой модошод КПСС-эй XX съездын материалнуудые угаа ехэ һонирхолтойгоор шудална. Эндэхи хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад зургаадахи табанжэлдэ партиингаа хараалһан асари ехэ зорилгонуудые үнэн зүрхэнһөө һайшааха зуураа, тэдээниие амжалтатайгаар бэелүүлэлсэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлнэ.

Съездын урда тээ ба боложо байха үедэ эндэхи модошодой дунда мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрһэн юм. Тэрэ мүрысөөндэ модо бэлэдхэлэй Хасууртайн пунктынхид түрүү зэргэдэ гараа. Эндэхид модо бэлэдхэжэ, шэрэхэ февраль һарынгаа түсэбые табан хоногоор урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 1,5 мянган кубометр модо үгэһэн байна. Федор Серипионов, Иван Мартинков гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг мастерска участогай модошод илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшүүл — трактористнууд П. Стрельцов, Ф. Груданин, Н. Бэц, электрохюрөөшэн А. Дудогло, шофёрнууд Н. Мартынов, С. Сверкунов гэгшэд үдэр бүриингөө нормые 120—180 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Тус пунктын модошод леспромхоз дотороо хоёрдохи жэлээ түрүү һуури эзэлжэ ябана. Эдэнэр үнгэрһэн жэлдэ түсэбһөө гадуур 17 мянган кубометр модо Эхэ орондоо үгэһэн байна. Пунктын коллектив түрэл партиингаа табиһан зорилгые нэгэн дуугаар һайшаажа байһанаа һаяхан болоһон зүблөөн дээрээ мэдүүлээ. Тэндэ тракторист нүхэр Павел Стрелюнов иигэжэ хэлээ:

—Манай арад табадахи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар, болзорһоонь урид дүүргээ. Энэ үе соо арадай ажахын бүхы һалбаринууд, илангаяа хүндэ промышленность ехээр хүгжөөгдөө. Тиигэжэ социалистическэ хүдөө ажахыда, мүн промышленна предприятинуудта шэнэ техникэ олоор үгтэдэг болоо. Энээниие леспромхозойнгоо жэшээ дээрэһээ харанабди. Тиимэһээ хүндэ промышленностьяа улам саашань хүгжөөхэ гэһэн партиингаа политикые бидэнэр булта һайшаанабди.

— Советскэ хүнүүдэй ажана байдалые бүри һайжаруулха тухай партиин XX съездын тогтоол дотор онсо тэмдэглэгдээ. Парти, правительство советскэ хүнүүдэй ажабайдалые һайжаруулха асуудалда саг үргэлжын анхарал хандуулдаг байна. Энээнэй урманда бидэнэр партиингаа хараалһан зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхые оролдохобди,— гэжэ участогай мастер Иван Мартынов хэлэбэ.

—Би партиингаа табиһан зорилгые үнэн зүрхэнһөө һайшаагаад, зургаадахи табанжэлэй түсэбые манай арадай амжалтатайгаар бэелүүлхэ асари ехэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулха байһандаа золтойб. Табанжэлэй түсэбые гурбан жэл хахад соо дүүргэхэ уялга абанаб, — гэжэ леспромхозой түрүү шофёр Николай Мартынов мэдүүлээ.

Мүнөө Хасууртайн пунктын коллектив модо бэлэдхэхэ түрүүшын кварталай түсэбые мартын 17-до дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 7 мянган кубометр модо шэрэхэ гэһэн уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Ц. Дандаров, манай корр.

Арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэнэгүй

Хоринэй леспромхозой ажахын бодото байдалые нарииаар хаража үзэхэ болоо һаа, доторойнь арга боломжонууд хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй.

Нүхэр Сафроновой хүтэлбэрилдэг модо бэлэдхэлэй Патайн Горхон гэжэ пункт леспромхозойнгоо ехэнүүд пунктнуудай нэгэниинь һэн. Тус пунктын коллектив үнгэрэгшэ жэлэй һүүлшын кварталда муу бэшээр хүдэлмэрилжэ, модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ графигаа саг сооhь ябуулжа байһан юм. Байгша оной түрүүшын квартал соо эндэ ажалайнь эршэ урданайхиһаа һулараа. Энээниие юугээр гэршэлхэб гэхэдэ, пункт январь һарада модо шэрэхэ түсэбөө дүүргээгүй һэн. Февраль һарада пунктын модошод социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, модо шэрэлгээ нилээд түргэдхэбэшье, мартда графигаа үшөөл хүсэлдүүлнэгүй.

Модо бэлэдхэлэй Зүүн-Хуурай гэжэ пункт (начальнигынь нүхэр Галсанов) урдань леспромхозойнгоо түрүү пункт байһан юм. Мүнөө эндэхи модошод түрүү зэргээ алданхай.

Түрүүшын кварталай дүүрэтэр тоотойхон үдэр үлэбэ. Тиимэһээ леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд модо шэрэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэхын тулада шухала хэмжээ абаха ёһотой байгаа. Гэбэшье, леспромхозой дирекци пункнуудайнгаа хүтэлбэрилэгшэдтэ эрилтэ багаар хэнэ. Ушар иимэһээ модо шэрэдэг машинануудай, таллуулга дээрэ тракторнуудай элдэб шалтагаанаар миин байха ябадал олон. Мүнөө үбэлэй хүйтэн үнгэржэ, хабарай сагай эхилээд байхада модо шэрэлгые түхэреэн сүүдхэ соо эмхидхэхэдэ болохо байгаа. Теэд, энэ мэтын арга боломжонууд хэрэглэгдэнэгүй.

Зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн хаа хаанагүй үргэдэжэ байна. Хоринэй леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд, партийна организаци энэ мүрысөөндэ модошон бүхэниие эдэбхи ехэтэйгээр хабаадуулжа, модо шэрэхэ гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэхэ ёһотой.

Н. Рыбалко.

Колхознигуудта һара бүри аванс үгэхэ тухай

А. ЖЕЛТЫЙ,
КПСС-эй Зэдын айкомой секретарь

...гшэ февраль һарада манай аймагай колхозуудта тоосоо... тоосоото-һунгуулиин суглаа... ...ээ хэзээнэйхиһээ эмхитэйгээр .... Хамтынгаа суглаануудта дээ... ...ознигууд КПСС-эй XX съез... ...дхэбэринүүд болон Директи... ...ээ үндэһэлэн, колхозойнгоо ...иин ба бригадануудай 1955 ...үдэлмэриие ехээр шүүмжэл... ...туу дунданууудыень элирүүл... ...шанхи зорилгонуудыень заа... ...эн байна. Хамтын суглаа... ...эрэ 1956 оной—зургаадахи ...лэй түрүүшын жэлэй хүдэл... ... түсэбүүд, орошо-гарашын ...уд болон хүдөө ажахые саа... ...хүгжөөхөөр хараалагдаһан ...ябуулганууд тон наринаар, ...лхы ёһоор зүбшэн хэлсэгдэ... ...ха юм.

...ондо Зэдын аймагай колхо... ...тынгээ ажахые хүгжөөхэ ба ...ажахын продуктнуудые абал... ...эдхэхэ талаар зарим тэды ...үрэ дүн туйлаа. Үнгэрэгшэ ...урзанданайхитай сасуулха бо..., аймагай колхозуудта ороо... ...а хуряалга 94,6 процентээр, ... тэжээл хуряалга — хоёр да... ...хэдэ силос даралга — 6 да... ...үлүүтээр ехэ болоһон байна. ...мүн малһаа ашаг шэмэ абал... ...эд дээшэлээ. Урзанданай... ...одоо нёдондо нооһо абалга ...центээр, һү һаалга—36, мя... ...а 26 процентээр дээшэлээ. ...ондо аймагай колхозууд ...йнгоо тооe 11,6 мянган ...оор олошоруулаа. Иигэжэ ... тарянай ба үбһэ тэжээлэй ...еса хуряаһанай, нооһо, һү, ...ые ехэ болгоһоной ашаар ...ондо аймагай колхозуудай мүнгэн олзо доход 1954 онойхидо орходоо 4 миллион түхэригһөө үлүүгээр гэхэ гү, али 46,5 процентээр ехэ болоһон байна. 11 колхозуудаймнай 7-ниинь 1-һээ 2 миллион хүрэтэр түхэригэй олзо доход абаа.

Аймагай колхозуудта хонишод, һаалишад, мал адуулагшад болон адуушад хамта 800-гаад малшад тоологдоно. Тэдэнэр 1955 ондо олоһон ажалта үдэртөө 5000-һаа 16000 хүрэтэр мүнгэ, 20-һоо 40 центнер хүрэтэр ороoһо абаа. Жэшээлхэдэ, «Коммунизм» колхозой ахалагша хонишон нүхэр Норбоев һамгантаяа хоюулан 15826 түхэриг мүнгэ, 41 центнер шэниисэ ажалта үдэртөө абаа. Мүн энэ колхозой хонишон нүхэр Дашиев ажалта үдэртөө—10890 түхэриг мүнгэ, 32 центнер шэниисэ, һаалишан нүхэр Кандашкеева—10560 түхэриг мүнгэ, 31 центнер шэниисэ абаһан байна. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан нүхэр Жалсанова 1237 ажалта үдэр оложо, тэрээндээ 14770 түхэриг гэхэ гү, али һара бүридэ 1230 түхэриг мүнгэ абаһан байна. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой суута хонишон нүхэр Чойбсоновой һара бүриин олзо доходые тооложо үзэхэдэ 1285 түхэриг мүнгэн, 3 центнер ороoһон болоно.

Ниитын ажахые хүгжөөлгөөр эдэ ба бусад зарим һайн үрэ дүнгүүдэй хажуугаар, колхозой правлениингүүдэй хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдалнууд ба алдуунууд колхознигуудайшье хэлэһэн үгэ соо, колхозуудай правлениин ба шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэнэрэй элидхэл соошье элирүүлэгдээ. Тэдэ ехэ дутагдалнуудай нэгэн юуб гэхэдэ, колхозуудта ажал эмхидхэхэ ба тэрэнэй түлбэри гуримшуулха хэрэг тон хангалтагүйгөөр табигданхай. Мүн тэрэшэлэн ниитын малай, хуряагдаһан ороoһо тарянай, элдэб тэжээлэй, һү тоһоной болон машина ба хүдөө ажахын гар зүүрэй зэр зэмсэгүүдэй тоо бүридхэл тон муугаар хэгдэнэ, колхозой зөөри хогшол муугаар харууһалагдана. Олохон колхозуудай правлениинүүд автомашинануудые, хүдөө ажахын элдэб машинануудые, гар зүүрэй зэр зэмсэгүүдые нарилан ашаглалгада, ажалта үдэр ба мүнгэн зөөри гаргашалалгада эзэн бусаар, хайша хэрэгээр хандана. Эдэ бүгэдэ хадаа колхозуудай ниитын ажахыда экономическа айхабтар ехэ хохидол ушаруулдаг, тиигэжэ колхознигуудай ажалта үдэрэй натуральна ба мүнгэн олзо доходые ехэхэнээр доошолуулдаг байна бшуу.

КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска, февральско-мартовска болон январска Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, аймагай партийна, советскэ органуудай зүгһөө абтаһан хэдэ хэдэн хэмжээнүүдэй ашаар хамтын ажалда колхознигуудай хабаадалга нилээд һайжараа. 1955 ондо аймагай колхозуудта ажал хэжэ шадаха колхозник бүхэн дунда зэргээр 558 ажалта үдэр олоһон байна. Тиибэ яабашье, ажал хэжэ шадаха колхознигуудай 15 процентһээ үсөөн бэшэнь жэлдээ 100-һаа доошо ажалта үдэр олоһон гэхэ гү, али һара соо ниитын ажалда 4—5 үдэр ябаһан байгаа. Олохон колхознигууд ажалта үдэрэй минимум олохын тулада жэлэй 2—3 һара соо хүдэлөөд бэшэндэнь 9—10 һара соо ниитын ямаршье ажалда хабаадалсангүй, миин һуужа үнгэргэдэг байха юм. Иигэжэ бүхы колхознигуудые ажалда һайнаар хабаадуулдаггүй байһан ябадал колхозуудта, мүн тэрэшэлэн үнэн сэхээр хүдэлмэрилжэ байһан колхознигуудта экономическа ехэ гарза хохидол ушаруулна, ажалай журам һулараана.

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд болон Директивэнүүдһээ үндэһэлэн, Зэдын аймагай колхозууд зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлэй—1956 оной түсэб болон хэмжээ-ябуулгануудые табихада ороoһо тарянай ургаса, үбһэ тэжээл абалгые нёдондо жэлэйхидэ орходоо 40 процентһээ бага бэшээр ехэдхэхэ, нооһо абалгаяа 50 процентээр, һү һаалгаяа—75 процентээр, мяха абалгаяа — 30 процентээр дээшэлүүлхэ зорилго табяа. Аймагай колхозуудай мүнгэн олзо доход үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 8 миллион түхэригһөө бага бэшээр гэхэ гү, али 65 процент ехэдхэгдэхээр хараалагдана. Тиигэжэ 1956 ондо колхознигуудай ажалта үдэр бүхэндэ дунда зэргээр 3 килограмм ороoһон, 5 түхэриг мүнгэн хубаатдаха юм.

Мүнөө аймагай колхозууд малай байрануудые, силоснэ түхеэрэлтэнүүд, ороoһо тарянай складууд, хушалтатай тогууд, малшадай байха гэрнүүд болон үйлэдбэриин ба культурна-ажаһуудалай бусад барилганууды олоор барижа захалба. Ойрын жэлнүүдтэ колхозуудай барилгын ехэ хүдэлмэри хэхээр хараална.

Хүдөө ажахыгаа, ниитынгээ бүхы ажахые эрид хүгжөөхын түлөө колхозууд болон колхознигуудай ехэхэн хүсэ гаргаха, ажалай эмхидхэл болон ажалай түлөөһэ гуримшуулха байна.

Тиимэһээ 1956 ондо хүдэлмэриин хүсэтэй хүнүүдэй ажалта үдэрэйнь минимумые ехэ болгохо гэжэ Дзержинскиин, Маленковой, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүдэй шиидхэһэниинь тон зүб. Жэшээлхэдэ, эдэ колхозууд 1956 ондо хүдэлмэриин хүсэтэй колхозник бүхэн 300-һаа үсөөн бэшэ ажалта үдэр уялгата ёһоор олохо ёһотой гэжэ шиидхээ. Гансал нарай, олон бага үхибүүтэй эхэнэрнүүд 180 ажалта үдэрһөө үсөөн бэшые олохо гэжэ тогтоогдоһон байна. Хүдэлмэриин хүсэтэй колхозник бүхэн һара соо хамтын ажалда яабашье 20 үдэр соо, харин үбһэ, таряа хуряалгын үедэ 25 үдэр соо хабаадаха ёһотой гэжэ Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозойхид шиидхээ. Хүндэтэй шалтатаангүйгөөр ажалта үдэрэй минимум олоогүй хүнүүдтэ шанга хэмжээ абаха гэжэ аймагай колхоз бүхэндэ хамтын суглаанууд дээрэнь шиидхэгдэбэ.

«Коммунизм» колхозой гэшүүд 1955 оной декабрь һарада аванс хубааха тухай тусхай тогтоол баталан абаа. Тэрэ тогтоолой ёһоор, саашадаа колхознигуудта олоһон ажалта үдэрэйнь түлөө һара бүридэ аванс үгэжэ байха гэжэ шиидхэгдээ. Хамтын суглаанай баталан абаһан тэрэ шиидхэбэриие колхозой правлени бэелүүлжэ захаланхай. Январь һара соо олоһон ажалта үдэртөө колхознигууд—февралиин эхеэр, февраль соо олоһон ажалта үдэртөө —мартын эхеэр мүнгэн аванс абаһан байна.

Иигэжэ колхознигуудта һара бүридэ мүнгэн аванс үгэдэг болоһон ушар хадаа урдань ажал хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ ба хамтын ажалда колхознигуудай хабаадалгада бии байһан горьтойхон дутагдалнуудые элирүүлһэн байна. «Коммунизм» колхоздо нүхэд Ишнев, Будашкеев, Норбоев, Дашиев болон бусад январь һара соо олоһон ажалта үдэрэйнгөө түлөө 160—180 түхэриг мүнгэ аванс абаба. Зүгөөр, бүхы оролдосоо гарган, үнэн зүрхэнһөө ажаллажа байдаг колхознигуудай ажалта үдэртөө ехэ мүнгэ абахада, мүн олохон лодырьнууд, хүниие, бэеэ мэхэлээд ябагшад элирбэ. Зарим колхознигууд январь, февраль һарануудта ажалда ябангүй байжа, түхэригшье мүнгэ абаагүй, миин 2-һоо 5 түхэриг хүрэтэршье абаһан хүнүүд бии.

Энэ арга хэрэглэһэнэй ашаар колхозой правлени болон партийна организаци ёһотойл «нюдөө нээжэ», хэн колхозые урагшань хүтэлнэб, хэн гэдэргэнь татанаб гэжэ элеэр хараһан байна. Түрүүшын хоёр һара соо «Коммунизм» колхоз һара соо ороһон мүнгэн олзо доходойнгоо оройдоол 10—12 процентые аванс болгон хубаагаа. Саашадаа тус колхоз һара соо ороһон мүнгэн олзо доходойнгоо 25 процент хүрэтэр аванс болгон хубаадаг болохоор хараалба.

Колхознигуудта олоһон ажалта үдэрэйнь түлөө һара бүри мүнгэн аванс хубаадаг болоходоо колхозой правлени, бухгалтери, бригадирнууд, тоо бүридхэлшэд болон фермэнүүдые даагшанар нарин нягтаар ажаллаха, хүнүүдэй хэһэн ажалые һайнаар тооложо, ажалта үдэр саг болзортонь гаргаха, бүхыдөө тоо бүридхэлые һайжаруулха ёһотой. Энээн тухай зарим колхозуудай үнгэрэгшэ хоёр һарын дүй дүршэл харуулна. Һарын дүүрэхэлээр заашье удааруулалтагүй, шэнэ гараһан һарын 2-һоо оройтуулангүйгөөр бригадирнууд болон фермэнүүдые даагшанар үнгэрэгшэ һарада хааһан ажалта үдэрэйнгөө бүхы дансые колхозой бухгалтеридэ тушааха уялгатай. Тиин ажалта үдэр хэр зүбөөр табигдааб, бригада гү, али фермын хэһэн бүхы хүдэлмэридэ хамтадаа табигдааша ажалта үдэр хэр зохихо, таараха байнаб гэжэ колхозой бухгалтер болон түрүү-

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Зэдын харгыгаар... Л. Хайдуровай фото-этюд.

Булганинай нэрэмжэтэ колхоздо

КОНЦЕРТ ХАРУУЛБА

Колхозой уранhайханай самодеятельностиин коллектив 20 хүнhөө бүридэдэг юм. Hаяхан тус коллектив hонирхолтой концерт бэлэдхэжэ, колхознигуудта харуулба. Энэ концертын программада Бурят-Монголой композиторнуудай дуунууд ба пьесэнүүд оролсоно.

Hаяхан аймагай центр Мухаршэбэр тосхондо болоhон уранhайханай самодеятельностиин харалга дээрэ энэ коллектив түрүү hуури эзэлжэ, патефоноор ба аймагай культурын таhагай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба.

Тус коллективэй гэшүүд Е. Дамбаева, Т. Тыхеев, Д. Цыдыпов, Н. Халзанов, Л. Чимитова болон бусад шадабари бэлигтэй байhанаа харуулаа.

Мүнөө энэ коллектив шэнэ программатай концерт бэлэдхэжэ, хабарай тарилгын урда тээ колхознигуудта харуулхань.

ЭРХИМ ДАРХАШУУЛ

Колхозой барилгын бригада үнгэрэгшэ намарhаа хойшо нилээдгүй ехэ хүдэлмэри хэбэ. Энэ бригадын эрхим дархашуул Сультим Чимитов, Данзан Нагмитов, Ринчин Эрдынеев болон бусад барилга дээрэ ажалайнгаа даалгабаринуудые 150—160 процент хүрэтэр дүүргэдэг юм.

Энэ бригадын 17 гэшүүд түхэреэн жэл соо малай болон байрын гэрнүүдые олоор бариhан байна.

Мүнөө бригадын гэшүүд барилгын модо бэлэдхэхэ ба зөөхэдөө ажалай эрхим амжалта туйлана.

ХАМТЫН СУГЛААН БОЛОБО

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ колхозно таряашадай зорилгонууд гэhэн асуудалтайгаар колхознигуудай хамтын суглаан болобо. Суглаан дээрэ партиин табиhан зорилгонуудые болзорhоонь урид дүүргэхэ байhанаа үгэ хэлэhэн колхознигууд мэдүүлбэ. Колхозой эрхим хонишод Намсарай Гомбоев, Дашима Ракшеева гэгшэд хонидойнгоо үбэлжэлгые ба шэнэ түл абалгые hайнаар үнгэргэхэ байhанаа мүн лэ мэдүүлээ.

— Түрэл партиингаа табиhан зорилгонуудта харюу болгон, ажахын энэ жэлдэ үнеэн бүриhөө 2000 литр hү haaxaб,— гэжэ hаалишан Рыгзен Бадмаева хэлэбэ.

Колхозойнгоо ажахын бүхы hалбари дээрэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлаха гэhэн дэлгэрэнгы тогтоол суглаанда хабаадагшад абаба.

АНГУУШАН ХҮБҮҮН

Колхозой эгээн залуу ангуушадай нэгэн Жамсо Цыбикмитов агнаха ехэхэн дүршэлтэй болонхой. Нүхэр Цыбикмитов агнууриин намар-үбэлэй сезоной эхилhэн сагhаа хойшо 10 гаран гүрөөhэ, 9 үнэгэ гэхэ мэтын ангуудые барижа, гүрэндэ тушаагаа.

Агнууриин сезоной үнгэртэр нүхэр Цыбикмитов түсэбhөө гадуур 5 үнэгэ, хэдэн гүрөөhэ бариха гэжэ шиидээ.

Б. Дымбрылов.

Мухаршэбэр.

Мэргэн буудагшадай мүрысөөн

ДОСААФ-эй Республиканска комитет эхин организацинуудай мэргэн буудагшадай дунда заочно мүрысөө үнгэргөө. Предприяти, эмхи зургаануудай, дунда hургуулинуудай, колхозой, МТС-үүдэй болон бусад группануудта болоhон энэ мүрысөөндэ мэргэн буудагшадай 190 команда ба 770 хүн хабаадалсаа.

Группа бүхэндэ гаргагдаhан дүнгүүдэй ёhоор, ДОСААФ-эй ПВЗ-гэй эхин организацида түрүү hуури олгогдоо. Hургуулинуудай дундаhаа Бабушкин городой 56-дахи дунда hургуулиинхид hайн амжалта туйлаа. Колхоз, МТС, совхозуудай группануудhаа Яруунын аймагай Сосновско МТС-эй эхин организациин команда түрүү hуури эзэлээ.

Өөhэд хоорондын мүрысөөндэ Бабушкин городой түлөөлэгшэд А. Горшков, Ф. Иванов, А. Жуков гэгшэд шалгаран гараа. Эдэнэр абажа боломоор 100-hаа 95 очко абаhан байха юм.

Мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлhэн команданууд болон мэргэн буудагшадта ДОСААФ-эй Республиканска комитедэй дипломууд барюулагдаа.

Т. Кикимов.

Советскэ Правительственна делегаци Варшаваhаа бусаба

Советскэ Правительственна делегациин гэшүүд: РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ М. А. Яснов, УССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. Т. Кальченко, БССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ В. И. Козлов, Латвийска ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Ю. И. Палецкис, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Бобровников Польско Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь Болеслав Берудые хүдөөлүүлгэдэ хабаадалсаад, мартын 17-до түрэл ороноо бусахаяа Варшаваhаа мордобо.

(ТАСС).

Болеслав Берудые хүдөөлүүлсэхэеэ хариин оронуудhаа ерэhэн делегацитай ПОРП-ын ЦК-гэй гэшүүд уулзаба

ПОРП-ын ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Болеслав Берудые хүдөөлүүлгэдэ хабаадалсаhан хариин оронуудай делегацинуудтай Польско Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй гэшүүд мартын 16-да Варшавада уулзалга хээ гэжэ польско хэблэлэй агентство дамжуулна. Болеслав Берудэй дурасхаалые ёhолхын тулада Варшавада ерэhэнэйнь түлөө хариин оронуудай делегацинуудай гэшүүдтэ ПОРП-ын Центральна Комитедэй зүгhөө ПОРП-ын ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн Эдвард Охаб ехэ баясхалан хүргөө.

Шаналал-гашуудалай ёhололдо хариин оронуудай делегацинуудай олооро хабаадалга коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй бүхы партинуудтай ПОРП-ын ахадүүгэй hанал нэгэдэлэй бэхижэжэ байhые харуулна гэжэ Эдвард Охаб тэмдэглээ.

(ТАСС).

Бирмын Премьер-Министр У Нуда Советскэ Правительствын бэлэг дамжуулан үгтэбэ

Советскэ Союзда ерээд байха үедэнь Бирмын Премьер-Министр У Нуда Советскэ Правительствын бэлэг үгэhэн «ЗИС-110» маркын хоёр хүнгэн автомашина, тэрэшэлэн У Нугай Советскэ Союзда айлшалга тухай кинофильм, Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Бирмэдэ ошоод байhан тухай «Хүндэтэйгөөр угтадаг Бирмын газар дээрэ» гэhэн кинофильм дамжуулан үгэлгын ёhолол мартын 16-да Рангунда болоо.

Эдэ бэлэгүүдые Премьер-Министр У Нуда Советскэ Правительствын зүгhөө дамжуулан үгэхэ зуураа, СССР-hээ Бирмэдэ байдаг посол А. Д. Щеборин иигэжэ мэдүүлээ. Эдэ айлшалалсалганууд хоёр оронной хоорондохи хани харилсаа бэхижүүлгэдэ, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлгэдэ туhалаа.

Бэлэгүүдэй түлөө баясхалан хүргэхэ зуураа, Премьер-Министр У Ну иигэжэ мэдүүлээ. Минии Советскэ Союзда айлшалалгые, Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Бирмэдэ айлшалалгые би, бирманскэ арад хэзээдэшье мартахагүй.

(ТАСС).

Уласхоорондын ШЭНЖЭЛЭ

ХҮН ТҮРЭЛТЭНДЭ ШУХАЛА УДХАШАНАРТАЙ АСУУДАЛНУУДАЙ НЭГЭН

Буу зэбсэг хуряаха тушаа ООН-эй комиссиин подкомитет мартын 19-дэ Лондондо хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Энэ подкомитедтэ США-гэй, СССР-эй, Англиин, Франциин болон Канадын түлөөлэгшэд ороно. Подкомитедэй мүнөөнэй заседанинуудта дэлхэйн ниитэ зон анхаралаа илангаяа ехээр хандуулна. Энэншье тон ойлгосотой. «Яаралтай зэбсэгжэлгые болюулха ябадал хүн түрэлтэндэ эгээн шухала асуудалнуудай нэгэниинь байhан зандаа үлэнэ, — гэжэ партиин XX съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй тоосоото элидхэл хэхэдээ Н. С. Хрущев тэмдэглэбэ. — Энэ орёо бэрхэ асуудал ааб даа. Теэд энээниие шиидхэхэ арга улам эршэмтэй, шанпаар бэдэрхэ хэрэгтэй».

Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци буу зэбсэг хуряалгын асуудалые аяар арбан жэлэй туршада hонирхожо байна. Энэ үе соо туhатай hайн олон дурадхалнууд оруулагдаа. Теэд бэе бэеэ ойлголсоhон шиидхэбэринүүд мүнөөшье хүрэтэр абтаагүй, тиин буу зэбсэг хуряаха тухай асуудал хододоо ООН-эй Генеральна Ассамблейн заседаниhаа подкомитедтэ, тэндэhээ дахин Генеральна Ассамблейдэ дамжуулан үгтэжэл байдаг.

Юундэ тиигэнэ гээшэб?

Хүн түрэлтэнэй хуби заяанда тон шухала энэ асуудал шиидхэхэ ябадалай унжагайруулагдажа байhанда Советскэ Союз огто зэмэтэй бэшэ юм гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, буу зэбсэг хуряалга тушаа 1955 оной майн 10-да оруулагдаhан советскэ дурадхалнууд үргэн олон зондо мэдээжэ. Тэдэ дурадхалнууд бодото дээрээ бэелүүлэгдэмээр ба энэ асуудалаар Англиин болон Франциин оруулhан гол дурадхалнуудтай алгасалдаагүй. Зүгөөр, баруун гүрэнүүдэй дурадхалнуудые Советскэ Союзай абамсаарнь, тэдэ гүрэнүүд өөhэдынгөө оруулhан дурадхалнуудhаа арсаhан байна. Буу зэбсэг хоёр шататайгаар хуряаха тухай, зэбсэгтэ хүсэнүүдые барижа байха саада захынь хэмжээн тухай өөhэдынгөө оруулhан дурадхалhаа тэдэнэр арсаа. Советскэ Союз буу зэбсэг хуряахаяа үнэн зүрхэнhөө хүсэгшэдэй хүлеэн абамаар ба тодорхой дурадхалнуудые оруулдаг байhан ба оруулжашье байхаhаа гадна, мүн буу зэбсэг хуряалга тухай хэлсээ туйлаха үндэhэ hуури бэлэдхэhэн шухала хэмжээнүүдые бэелүүлээ. Жэшээлхэдэ, СССР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ тооe 640 мянган хүнөөр хорооhон, сэрэгэйнгээ гаргашануудые бага болгоhон тухай hануулхада болоно. Иимэрхүү хэмжээ-ябуулганууды арадай демократиин европейскэ оронуудай правительствонууд бэелүүлэнхэй. Гэбэшье, тэдэ баримтануудhаа баруун гүрэнүүд буу зэбсэг хуряалгын асуудал шиидхэлгэдэ туhалмаар тобшололнуудые хэхэ дурагүй байба. Энэ юун дээрэhээ болооб гэбэл, баруун тээ, нэн түрүүн США дотор яаралтай зэбсэгжэлгэ хэхые, уласхоорондын түгшүүрил бүри ехэ болгохые хүсэдэг нүлөө ехэтэ бүлэгүүд бии юм.

Хэнэйшье мэдэhээр, буу зэбсэг хуряаха тушаа ООН-эй комиссиин подкомитедэй мүнөөнэй заседанинуудай болохын урда энэ асуудалаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, США-гэй президент Д. Эйзенхауэр хоёр хоорондоо бэшэгүүдые абалсаhан байна. Мартын 1-дэ эльгээhэн харюу бэшэг соогоо Д. Эйзенхауэр хадаа Лондондо болохо подкомитедэй заседанинууд «үнэхөөрөө урагшаа дабшаха» арга олгохо гэжэ мэдүүлээ, «ядерна аюулые хинабал» болохо байпаа гэжэ хэлээ. Тиигэбэшье, президентын эльгээhэн hүүлэй бэшэгые буу зэбсэг хуряахаяа, юрэнхыдөө уласхоорондын түгшүүрил hулаpуулхаяа хүсэhэн бодото хүсэл эрмэлзэлгэ бэшэ, харин имагтал «пропагандистска тулалдаан» тээшэ хэhэн алхам гээшэ гэжэ американска хэблэл сэхэ тоолоно. Энэ баримтые анхаралдаа абангүй байжа болохогүй.

Жэшээнь, «Крисчен сайенс монитор» гэжэ газетын Вашингтонско корреспондент Рипли иигэжэ тэмдэглэнэ: «Эдэ бүгэдэ имагтал пропагандистска тулалдаан мүн гэжэ олохон хүнүүд hанана... Буу зэбсэг хуряаха талаар президентын оруулhан дурадхалнуудые Кремльтэй үгөөрөө тулалдаhан ушар гэжэ правительство доторхишье зарим хүнүүд тоолоно». «Атомна зэбсэг туршаха ябадалаа хизаарлаха тухай, энэ зэбсэгые багаар үйлэдбэрилдэг болохо гү, али запасуудыень хороохо тухай США хэзээдэшье зүбшөөрхэгүй гэжэ сэрэгэй олохон хүнүүд, атомна энергиин комисситай холбоотой олохон хүнүүд hанана»,—гээд энэ газетын нүгөөдэ корреспондент Харш бэшэнэ. «Пост диспетч» газетэ бүришье сэхэ хэлэнэ. «Советскэ блогой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бага болгогдохо ябадал туйлаhхаар, өөhэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые 3 миллион тухай хүнтэй мүнөөнэйнь хэмжээндэ барижа байбал США-да холо дээрэ байна»,—гэжэ тэрэ газетэ бэшэнэ.

Тиигэбэшье буу зэбсэг хуряаха тушаа ООН-эй комиссиин подкомитедэй мартовска заседанинууд энэнэй урда тээхи бүхы заседанинуудта орходоо үлэмжэ ехэ үрэ дүнтэй байха бэзэ гэжэ баруун оронуудай олониитэ зон найдана. «Буу зэбсэг хуряаха тушаа ООН-эй комиссиин подкомитедэй лондонско заседанинууд дээрээ амжалта туйлаагүй hаань, буу зэбсэг хуряалга тухай асуудал комиссиин заседанинууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ байна гэжэ ООН-эй комиссида түлөөлэгдэhэн бага оронууд уридшалан hануулба»,—гээд «Нью Йорк пост» газетэ мэдээсэнэ.

Английска премьер-министр Иден, Франциин премьер-министр Ги Молле хоёрой хоорондо hаяхан болоhон хэлсээнүүд подкомитедэй лондонско заседанинуудтай дашарамдан ехээр hонирхогдоо. Франци ба Англи «Эйзенхауэр Булганин хоёрой абалсаhан бэшэгүүд дотор хэлэгдэhэн hанамжануудай ёhоор буу зэбсэг хуряалга тухайда Советскэ Союзтай хэлсээ туйлахаяа оролдохо байна» гээд «Франс Суар» газетэ тэдэ хэлсээнүүдэй дүнгүүдые тайлбарилан харуулха зуураа бэшэнэ. Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр Пино мартын 10-да индийскэ радиогоор хэлэхэдээ иигэжэ мэдүүлбэ: «Буу зэбсэг хуряалга тушаа hаяар болохо зүблөөн дээрэ Франци хадаа генерал Эйзенхауэрэй ба маршал Булганинай оруулhан дурадхалнуудые хараадаа абалсаха, тиимэ түсэб хамгаалха байна, мүн тэрэ түсэб соо буу зэбсэг хуряалгын замда туйлагдаха шэнэ алхамууд дурадхагдана». США-гэй бэелүүлдэг зэбсэгжэлгын ба сэрэгэй бүлэглэлнүүдэй политикада дурагүй хүнүүд Франциин хүтэлбэрилхы бүлэгүүдтэ бии гэжэ хариин хэблэл үргэнөөр бэшэнэ.

Бүхы оронуудай олониитэ арад зон буу зэбсэг хуряахые, амгалан ёhоор зэргэ орошолгын политика бэелүүлхые улам шангаар эрижэ байна.

КИПРЫН ХҮН ЗОН ӨӨhЭДЫНГӨӨ БАЙДАЛ ТОДОРХОЙЛХО ЭРХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭНЭ

Греци Англи хоёрой харилсаануудые упаа ехээр муудуулhан событинууд Грецидэ ба Кипр арал дээрэ боложо байна.

Хэнэйшье мэдэhээр, Кипрын хүн зон өөhэдынгөө байдал тодорхойлхо эрхын түлөө тэмсэhээр үнинэй. Hүүлэй таба hарын турша соо английска правительствын түлөөлэгшэд тэрэ арал дээрэ болоhон национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хэлсээ хэжэ байна. Гэбэшье, тэдэ хэлсээнүүд ямаршье үрэ дүнгүйгөөр дүүрээ. Энээнтэй дашарамдуулан Кипр дээрэхи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн — архиепископ Макариос гэгшэ «английска правительствын өөрынгөө хараа бодолые шэнээр хаража үзөөгүйл сагтань, национальна хүсэл эрмэлзэлыемнай зохихо ёhоор хүндэлөөгүйл сагтань тэмсэлээ үргэлжэлүүлэгты "гэжэ Кипрын зониие уряалаа hэн. Энээнэй hүүлээр уданшьегүй архиепископ Макариос ба Кипрын бусад зарим ажал-ябуулагшад арестовалагдажа, Сейшельскэ аралнуудта (Индийскэ далай дээрэхи английска эзэлүүридэ) сүлэгдэhэн байна. Кипртэ бодото дээрээ дайн сэрэгэй байдал тогтонхой.

Английска засагаархидай хэмжээябуулганууд бүгэдэниитын зэбүүрхэл үүдхээ. Кипрын гол город Никозидо бүгэдэниитын забастовко эхилээ. Энэнь аралай бусад городуудта дэлгэрбэ. Хаа хаанагүй буруушаалгай жагсаал демонстраци болобо. Английска сэрэгүүд ба полици демонстрантнуудые намнаха үедөө нюдэндэ хоротой газтай пранатануудые хэрэглэhэн байна.

Буруушаалай тэмсэл Греци доторшье дэлгэрбэ. «Арад зоной зэбүүрхэл Грецидэшье болоно»,—гэжэ «Акрополис» газетэ бэшэнэ. Афинада, Солоники, Гераклион (Крит арал) ба греческэ хэдэ хэдэн бусад городуудта антианглийска жагсаал демонстрацинууд болоо. Тэдэ демонстрацинуудай үедэ полицитай тулалдаанууд болоо, мүн забастовконууд

боложо байна. Кипр дээрэ
гаргажа байгаа хорото ааш
эсэргүү буруушаалые грече
вигельство английска прав
вода, мүн Нэгэдэмэл Нац
Организацида эльгээбэ. Ки
дээрэ болоhон событинууд
ска ниитэ зоной дундашье
хэл үүсхээ. Лейбористска
толгойлогшо Гейтскелл
засагаархидай хорото ааш
буруушааhан мэдүүлгэ хэб
серваторнуудай недели бүри
сервер» гэжэ хэблэл иигэж
лэнэ: «Урдань Англи, Франц
сад колониальна гүрэнүүд
колониальна политикынгаа
болгон хэрэглэхэ бүрэе ура
тэдэг hэн, тиин мүнөө Кип
ондоо байдал тохёолдохо г
наха баримта тоншье бага

Бэеэ даанхай байдалтай
түлөө, өөhэдынгөө байдал
хойлхо эрхын түлөө Кипрын
ной хэдэг тэмсэл үнинэй
юм. Кипр хадаа Дундада
зүүн хубиинь арал мүн. Тэрэ
зониинь нэгэ миллион тухай
дэнэй 80 процентнь—грегүү
но, XVI зуунжэлдэ Кипрые
булиаа абаhан байгаа. (Энэ
да тээ Кипр Венеца республи
дэлдэ байгаа). Туркнууд энэ
hаа Англиие түрсэ hэн.

Кипртэ национально-сүлөө
хүдэлөөн жэлhээ жэлдэ шан
байна. Кипрын хүн зон харин
дэлгые зайсуулха ябадал
өөhэдынгөө байдал тодорхой
хээз аршалан хамгаална.
Грецитэй нэгэдүүлхын түлөө
тэмсэл Грецидэ ба Кипр арал
лодог юм. Хэдыхэн жэлэй
бүгэдэарадай голосованиин
арал дээрэхи греческэ бүхы
Кипрые Грецитэй нэгэдүүл
лөө байhанаа мэдүүлээ hэн.

Кипр аралые эзэлхын
рнин гүрэнүүдэй хоорондо зү
дөөнэй боложо байhан үедэ
дууд хариин эзэмдэлгэдэ
тэмсэл хэнэ. Англи энэ арал
шанайхяараал эзэрхэжэ б
оролдоно. Турци болбол Кипр
гэн гэбэл турецкэ эрхэ
оруулхые, үгышье hаа энэ
англичануудай мэдэлдэ
эринэ. Нёдонон жэлэй сент
Кипр тухай асуудал ООН-д
даа hэн. Тинхэдэ советскэ д
энэ асуудал зүбшэн хэлсэхые
байна. Теэд энээндэмнай С
Англи эсэргүүсээ hэн.

Кипрын түлөө тэмсэл Грец
ли хоёрой, Греци Турци хоёр
рилсаануудые муудуулhан
Мүнөө тэрэ тэмсэл Англи А
хоёройшье харилсаануудые
дуулба. Греци, Англи, Турци
гой гэшүүд мүн байhан тулад
тушаа арсалдаанууд Хойто-
ческа союзые hуларуулжа
байна гэжэ тэмдэглэхэ зүүр
боотс Штадуудай политическ
ябуулагшад Нэгэдэмэл Наци
Организацие алас гаран,
асуудалда хамаархаха гэжэ
бэ. «Кипр ба НАТО» гэhэн
ссогоо «Нью Йорк Таймс»
иигэжэ мэдүүлнэ: «Зүри
болбол НАТО-да бүхыдэнь
тай», НАТО энэ асуудалые
үзэхэ ёhотой болоно, тиихэ
хиналтаhаа гаража болохо
нэй ушар байдалтай дашар
лан саг зуурыншье хэмжээ
Кипрые бэе дээрээ дааж
ёhотой болоно». США болбо
тушаа «зарим дурадха
оруулха байна гэжэ США-
нэй департамент мэдүүлбэ.

«Кипрын асуудал» тушаа
гэй тон ехээр hонирходог
ябадалые эзэрхэг түримхэй
гой стратегическэ интерессы
гэhэн эрмэлзэл мүн гэжэ А
тор сэгнэхээ гадна, мүн
Англиин hуурине эзэлхэ
дэлгэ мүн гэжэ тэндэ тоолоо
рын асуудалаар США-гэй
халга тушаа «Дейли Мейл
английска 'баруунай газетэ
бэшээ hэн: «Англичанууд К
хай асуудалаар Америкын
хараа бодолые мэдэхэдээ
зэбүүрхэхэ байна, тиигэхэ
баримтатайшье юм. Эбтэй э
гараа барисалдажа байхын
яhалханаар лэ ёборуулжар
Энээнтэй дашарамдуулан
иигэжэ үргэлжэлүүлнэ:
Алабамын негрнүүдэй өө
байдал тодорхойлхо эрхые
убайгүй резолюци английск
ментда оруулагдаа hаа,
(американецууд) дуратай ба
аал?».

Кипрын хүн зон хариин
гэдэ эсэргүүсэн, өөhэдынгөө
тодорхойлхо эрхын түлөө
хэхэ байна.

А. ШАТ

Колхознигуудта hара бүри аванс үгэхэ тухай

(Түгэсхэл)

лэгшэ шалгалтын комиссиинхидтай хамта шалгажа үзэхэ зэргэтэй. Колхозой бухгалтернууд шэнэ гараhан hарын 5-hаа оройтуулангүйгөөр аванс үгэхэ ведомость зохёоhон байха ёhотой.

Колхозой правлени болон тэрэнэй бухгалтер hара соо орохо мүнгэн олзо доходой тодорхой түсэбтэй байха, тэрэнээ наринаар бэелүүлхэ уялгатай. Колхоздо мүнгэ зөөриин тоо бүридхэл жэшээтэ hайнаар табижа, тэрэниие нарин нягтаар гаргашалха шухала.

Бригадирнууд болон фермэнүүдые даагшанар гахай шахаха тухай гү, али мал таргалуулха ба тэрэниие гүрэндэ тушааха, hү hааха, үндэгэ абаха талаар колхозой правлениин үгэhэн даалгабариие мүн лэ нарин hайнаар, саг болзортонь дүүргэжэ байха уялгатай. Мүн тэрэшэлэн автомашинануудые, мори унаа колхознигууд болон бусад организацинуудта хүлhөөр ажаллуулжа оруулhан, мүн тээрмэhээ ороhон мүнгэ зөөриие саг болзортонь орошоло оруулжа байха шухала. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, колхозой үйлэдбэриин hалбари бүхэнhөө орохо мүнгэн олзо доходой түлөө ёhотой тэмсэл дэлгэрүүлэгдэхэ зэргэтэй. Харин урдань, колхознигуудта hара бүри аванс үгэхэhөө урда тээ мүнгэ зөөзын түлөө ёhотой тэмсэл хэгдэдэггүй, энэ хэрэг зүндөө орхигдошодог, тоо бүридхэл муугаар абтадаг, ажалта үдэр саг соогоо бэшэгдэдэггүй, юрэдөөл эмхи гуримгүй байдалтай байгдадаг hэн. Хэн колхозник ниитын ажалда ямараар хабаадаhаб гэжэ хэншье ёhотойгоор шалгадаггүй байгаа. «Коммунизм» колхоздо hара бүри аванс үгэдэг болоhонhоо хойшо ажалай журам эли бодо hайжараа, колхознигуудай ажалай эдэбхи дээшэлээ.

Тиигэжэ тус колхозой hүнэй-товарна фермэнүүдтэ январь hара соо февралиинхида орходоо hү hаалга 2,5 дахин, үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 4 дахин ехэ болоhон байна. Энэ колхозойхид мүнөө жэлдэ ниитынгээ малай үбэлжэлгые нэгэшье толгойн үхэл гарзагүйгөөр тооной үнгэргэжэ байна.

«Коммунизм» колхозойхидой жэшээгээр Зэдын аймагай бүхы колхозууд февраль hараhаа эхилжэ колхознигуудтаа hара бүри аванс үгэдэг болобо. 1956 оной мартын 10-да январь, февраль hарануудай ажалта үдэртэ Кировэй, Молотовой, Ленинэй, Доржи Банзаровай, Кагановичын нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд аванс үгэбэ.

КПСС-эй XX съездын hайшаан дурадхагдаhан, hара бүридэ аванс үгэхэ байха гурмые колхознигууд хаа хаанагүй ехээр hайшаана. Колхознигуудта hара бүри аванс үгэдэг болоходо мүнгэн олзо доходые гансашье hара соо түсэблэжэ байха бэшэ, харин 10—10 хоног соо түсэблэжэ байха тусхай бухгалтер-экономист хэрэгтэй болохо болоно. Тэрэ мүн гансашье мүнгэн олзо доходой орошые бэшэ, мүн ажалта үдэрэй тоо бүридхэлые наринаар хэжэ байха, бригаданууд болон фермэнүүдтэ ажалта үдэр табилгые хинан шалгажа байха ёhотой. Мүнөө колхоз бүхэндэ бухгалтер-экономистые барижа байха асуудал шухала болоо.

Зэдын аймагай колхознигууд Воронежско областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй патриотическа үүсхэлые ехээр hайшаажа, эдэ үдэрнүүдтэ малайнгаа үбэлжэлгые үхэл гарзагүйгөөр, эмхитэй hайнаар үнгэргэхын, ашаг шэмыень бүри дээшэлүүлхын түлөө, хабарайнгаа тарилгада hайнаар бэлэдхэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллажа байна. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ тушаа шэнэ табанжэлэй түсэбые—хүдөө ажахын культурануудай ургаса, мяха, нооhо, үндэгэ, hү болон бусад продуктнуудые абалгаяа хараалагдаhан болзорhоонь урид — 1956—1957 онуудта дүүргэхын тулада манай колхознигууд болон механизаторнууд саашадаа бүри урма зоригтойгоор ажаллахань лабтай.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАИ ЗАХИЛААР ДАНИДА РЕФРИЖЕРАТОР БҮТЭЭГД

«Судоимпорт» гэжэ Бүхэсоюзна экспортно-импортнэ нэгэдэлэй захилаар баригдажа байhан «Самарканд» гэжэ рефрижератор «Бурмейстер ог вайн» гэжэ фирмын верфьдэ мартын 16-да, уhанда табигдаа. СССР-hээ Данида байдаг посол Н. В. Славин, худалдаа-наймаанай түлөөлэгшэ И. Т. Кочуров посольствын болон худалдаа наймаанай түлөөлэлгын газарай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, тэрэшэлэн фирмын дирекциин түлөөлэгшэд, инже ба хүдэлмэришэд кораблине табилгын ёhолол дээрэ бай

Редакторай орл О. ГОМБО

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-12, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59, пропаганды и переводов культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00717. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №